UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs In Primam Digesti Novi

Bartolus

Lvgdvni, M.D.LXVII.

Ad legem Fauiam de plagiarijs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96158

Visual Library

ADDITIONES.

a Alex. ¶ Sine adminiſtratione. An liceat aliquid dare pro q̄n-
do honorem. vide no. in l. Barbarius. ſ. de off. pret.
b Clau. de Seyſ. ¶ Ut iud. ſine quoq. ſuffra. Adde ꝙ ille qui dat
pecuniam, vt habeat talem honorem cum adminiſtratione, p̄ſu
mitur habere animum malefaciendi, ⁊ indebite lucrādi, vt no.
Bar. per illum tex. in l. ij. C. de murileg. lib. x. facit tex. in §. itē
ſi propter inimicitias. Juſti. de excu. tu.

§. Item is qui.

Opp. ſ. ad l. Jul. de vi publ. l. fi. Sol. ille qui inſtituit nouum ve-
cti. etiam ſi non exegit, tenetur hac lege, ⁊ conſtitutionib⁹ prin
cipium poſitis. C. no. vecti. l. fi. Sed ſi inſtituit, ⁊ exercuit, tunc
etiam tenetur lege Julia: vt lege ꝯria.
1 ☞ Pena legis Julie de ambitu, eſt duplex, ⁊ vna exacta, alia
tollitur.
2 Ingrediens domum iudicis ſtudioſe, vt captet beneuolentiā,
tenetur lege Julia de ambitu.

§. Et ſi quis.

Habes hic tres caſus, in quibus lex
Jul. ambitus hʒ locum. Quero, vtrū
ſit alius caſus. Gl. addit quartum caſuʒ: vt C. eo. l. j. dic vt ibi.
¶ Quero, que fuit iſta lex iudiciaria: Dicit gl. quedam lex, que
1 fuit facta ad interp̄tationeʒ l. Jul. ambitus. ¶ † Quero, que ſit
pena huius legis: Rñ. due ſunt pene, vna eſt centum aureo. de
qua loquitur hic: alia eſt pena quadrupli. l. fi. C. ad l. Jul. repe.
tñ vna exacta tollitur alia, cum vtraqʒ competat ad vindictam.
2 l. pretor. §. j. ſ. de iniur. ¶ Quero, vtrum † hoc ſit verum indi-
ſtincte, ꝙ ingrediens domum iudicis hac lege teneatur: Rñd.
non, niſi quis ſtudioſe intrauerit, vt captet cum eo familiarita-
tem, vt ei faueat. quod tene menti.

Ad ſenatuſconſultum Turpilianum. Tit. xvj.

LEX I.

1 ☞ Statutum an valeat ꝙ capiens hominem, ⁊ ducens in for-
tiam cōis habeat tantum.

Si liberum.

a [a]Uides hic [b] ꝙ emptor,
b ⁊ venditor hominis libe-
c ri, tñr hac lege. ¶ Quero, ciuitas [c] facit ſtatutū,
quicunqʒ duxerit talem hominem captuʒ in for
tiam cōis, habeat tm̄ a cōi, an valeat ſtatutum:
1 Uī ꝙ non, † que eſt ꝯ bonos mores, ⁊ eſt delictū
emere, vel vendere liberum hominem, vt hic, ⁊ hoc eſt verū, niſi
ille ſit hoſtis ciuitatis, q2 tunc poteſt ſtatui pretium capienti. l.
non omnes. in fi. j. de re mil.

ADDITIONES.

a ¶ Si liberum. Pro concor. aduerte, preconium, ꝙ quicunqʒ ce
perit malefactorē, ⁊ p̄ntauerit, habeat puta centum, vʒ. ita Bar.
in l. cum nauarchorum. C. de naui. lib. xj. Contrarius tñ allega
tur, ſm̄ do. Alex. in addi. ibidem, in hac l. j. ad l. Fauiam. de pla
gia. volens, ꝙ non valeat ſtatutuʒ, q2 eſt ꝯ bonos mores, niſi eēt
hoſtis ciuitatis. l. non oēs. §. fin. de re mili. Tu dic, ꝙ poſſet di-
uerſificari caſus, q2 aliud eſt p̄conium de capiendo, ꝙ ſonat iu-
riſdictionem: ⁊ aliud eſt ſtatuere, que ſtatuta aliquando fiunt a
non hn̄tibus iuriſdictionem. vt hr̄ in l. oēs populi. ſ. de iuſti. ⁊
iur. cum ſi. Et ſi dicatur, nonne preſupponit Bar. iuriſdictionē
in ſtatuentibus, dum ſtatuunt ſuper captura: Rñr, ꝙ non, cum
etiam populi, ⁊ villatenſes qui non hn̄t iuriſdictionem, imo etiā
priuati poſſint capere vt ducant ad ſuperioreʒ, de quo p Bal.
⁊ alios in l. fi. C. de exhi. reis.
b Pom. ¶ Uides hic. Adde do. Abb. in c. j. de fur.
c Alex. ¶ Quero, ciuitas. An valeat ſtatutum, ꝙ quicunqʒ duxe-
rit hominem in fortiam cōis, habeat premium a communi. Et
adde ꝙ vʒ ſtatutum, ꝙ quicunqʒ ceperit bannitum, ſi eſt banni-
tus, efficiatur eius, vt no. Bal. in l. j. C. qui ad li. procla. non lic.
quem vide, facit optime quod no. Bal. in l. j. in fi. prin. ſ. de iuſt.
⁊ iur. ⁊ vide Bar. in l. cum nauarchorum. in fi. C. de naui. lib. xj.

LEX IIII.

Lege Fauia.

a [a]Quero, qn̄o faciunt iſti car-
dinales, ſeu magni dn̄i, q vnū
nanum, vel vnum cantorem, vel vnum aptum ſeruito
rem ſibi inuicem donant, an incidant in hanc legem:
Rñ. non: q2 non dant eos, vt eos ſua libertate priuent: ſed do-
nant, vt ita ſint liberi, ⁊ ſtent libere apud alium, ſicut libere ſta-
bant apud donantem illo volente, ⁊ ſic cuʒ non faciant dolo ma
lo non tñr hac lege, vt. ſ. de lib. ho. exhi. l. iij. §. j. ⁊ §. ſeq.

ADDITIO.

a And. Barb. ¶ Lege Fauia. No. pro dominis dantibus ſerui-
tores vni alteri, vide do. Abb. in c. j. de fur.

LEX VI.

Non ſtatim

a Quero in hac lege, qn̄o cogno
ſcatur [a] plagiarius a fure: Cir
ca hoc ſunt due opi. Una eſt gl. in l. ſi abducta. C. de
fur. que d̄t, ꝙ ille eſt plagiarius, qui hʒ in conſuetudi
ne faciendi hoc, ſcʒ ſeruos alienos ſubtrahere, ⁊ ſibi habere. A-
lia eſt opi. ſ. eo. l. j. ⁊ Azo in ſum. huius titu. d̄t. Aut hʒ animum
celandi dn̄o, e tunc dr̄ plagiarius: Aut non hʒ animum celandi
dn̄o, ſed tm̄ ſibi vult habere, ⁊ tunc non dr̄ plagiarius, ſed fur,
vt hac lege: ⁊ hec opi. cōiter tenetur.

ADDITIO.

a Alex. ¶ Qn̄o cognoſcatur. Differentia eſt inter furem, ⁊ plagia
rium, vide per Bar. in l. ſi abducta. C. de fur.

§. Lege Fauia.

Qui ergo hominem liberuʒ ſub-
trahit, ⁊ celat, dr̄ plagiarius. Et
tempore quo eram hic in ſtudio, quidam erant condemnati le-
ge Fauia de plagiarijs, ex eo ꝙ vnum iuuenem ſubtraxerunt.

Ad legem Fauiam de plagiarijs. Tit. xv.

LEX I.

1 ☞ Calumnia aliud eſt, ⁊ aliud eſt temeritas.
2 Accuſatio ex lege Rhemnia, an ſit publici iudicij.
3 Pena calumnie in hn̄tibus penam ordinariam eſt ſimilitudo
ſupplicij, in alijs arbitrio iudicis imponitur.
4 Tres modi procedendi ſuper calumnia.
5 Judex intra quantum tp̄s poterit ſuper calumnia ꝓcedere.
6 Calumnia qualiter probetur, ⁊ an preſumatur ꝯ non ꝓbantem,
⁊ non eſt preſumptio iuris, ⁊ de iure.
Fama publica inducit iuſtum errorem, vt quis excuſetur a ca-
lumnia, vel ſi eſt dictum a perſonis fide dignis.
Judex antequam condemnet de calumnia, dʒ dare terminum
ad faciendum ſuam defenſionem.
7 Judex qn̄ pronunciat ſuper delicto, an lex pronunciet de pena.
8 Judex ante ſn̄iam pōt augere vel minuere penam, poſt non.
9 Judex ſi ſtatuat pro delicto minorem penam ꝙ deberet, an lex
ſuppleat maiorem.
10 Clauſula, ſaluo, ⁊ reſeruato, ⁊c. adiecta in condemnatione, quid
operetur.
11 Juramentum calumnie, lʒ excuſet a calumnia preſumpta, nō tñ
excuſat a condemnatione expenſarum propter temeritatē, vel
propter contumaciam.
12 Calumnia quando apparet euidens in parte, ⁊ in parte nō, qua
liter quis condemnatur in expenſis.
13 Condemnatio expenſarum, debet fieri in criminalibus officio
iudicis.

Accuſatorum

Primo d̄t accuſato-
res tripliciter delin
quere. Secundo, illa tria delicta enumerat. Ter
tio ꝓſequitur illa tria delicta per ordinem. Se-
cunda ibi, calumniari. Tertia ibi, calūniatorib.
⁊ ibi vſqʒ ad §. p̄uaricatorem. ponit de calūnia-
tore, abinde vſqʒ ad §. ſi qs aūt. ponit de p̄uaricatore. Tertio in
§. ſi quis aūt ab accuſatione. ponit de tergiuerſatore, vſqʒ ad fi.
legis. Et iſta pars que incipit calumniatoribus. diuidit in tres
partes: Primo dicit calūniatorem puniri. Secundo ponit mo
dum ꝓcedendi. Tertio, modum, ⁊ effm̄ ꝓnunciandi. Secūda ibi
ſed non vtiqʒ. Tertia ibi, nam ſi quidem. In §. queri pt. not. tex.
1 † ꝙ aliud eſt calūnia, aliud eſt temeritas. ¶ Circa l. iſtam † que-
2 ro, vtrum accuſatio ex l. Rhemnia ſit pub. iudicij, vel priua. Gl.
que eſt hic in verb. ab accuſatione. vr̄ dicere. ꝙ publici iudicij.
Dy. vr̄ reprehendere iſtam glo. dicens, ꝙ lʒ ex publico crīe de-
ſcendat, tñ eſt priuata. l. iij. §. fi. ſ. de p̄ua. Sed certe illa lex non
loquitur de calumniatore, ſed loquitur in deſiſtente. Sʒ p Dy.
ꝯ gl. vr̄ caſus exp̄ſſus in l. palaʒ. §. ſi qua calumnia iudicio. ſ. de
ri. nup. Sed gl. ibi rn̄det, ꝙ non vr̄ damnari pub. iudicio, quan-
tum ad impediendas nuptias: ſʒ quantum ad alia ſic. ita ibi d̄t
gl. quā gl. puto eē verā, cuʒ pena calumnie ſit ſimilitudo ſuppli
cij, ⁊ ſimilitudo pene. Sed ſi non eſt pub. iudicium, ſicuti primū,
3 non eſſet equalitas pene. † Secundo q̄ro, que ſit pena calūnie:
Glo. in verb. calūniatoribus. dicit, ⁊ bn̄, ſimilitudo ſupplicij in
his. ſ. que hn̄t penam ordinariā. In his vero que hn̄t penā extraor
dinariam, tunc eſt pro iudicis motu. l. fi. C. de accu. cuʒ ſi. ¶ Ue
4 nio † ad ſecundam par. circa quam quero, quis ſit modus [a] ꝓce-
dēdi in crīe calumnie: Et hic aduertatis, circa hoc, hic ſunt mul
te gloſſelle. Sed veritas eſt, ꝙ vnus eſt modus procedendi ꝑpo
ſita accuſatione ordinaria: ⁊ iſte modus ponitur in gl. huius §.
calum-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

calumniatoꝛibus.in verb.irrogatur,que incipit,eſt ergo publi-
ca.in fi.⁊ no.in l.Athletas.§.calumniatoꝛ.ſ.de his qui no.infa.
⁊ hoc non eſt dubiū.Alius eſt modus ꝓcedendi,ꝙ iudex ex ſuo
officio mercenario ante ſnīam latam ſuper crimine ꝓpoſito,co-
gnoſcat de calumnia,⁊ de ipſa pꝛonunciet in ipſa ſnīa,cum pꝛo-
nunciat in pꝛincipali. Iſte modus ponitur in l.j.C.de calum.⁊
iſte modus tangitur hic,in glo.huius §.ſuper verb.incipit.ibi,
vel abſoluto reo,ſcʒ deſtinatione,⁊c.Tertius modus ꝓcedendi
eſt,ꝙ poſt reum abſolutum iudex inquirat de calumnia ex ſuo
officio nobili,⁊ de calumnia cognoſcat.Quod hoc ſit verū,ꝓba-
tur per hunc tex.hic,qui hoc dicit clare,⁊ rotunde,non calūniā-
b do tex.Pꝛobatur per rōnem[b],qꝛ cum iſtud delictum commit-
tur coꝛam iudice,merito de hoc ipſe poterit inquirere,⁊ in reg.
5 quas dedi in l.ij.§.ſi publico.ſ.de adul. ¶ †Sed circa hoc que-
ro,intra quantum tp̄s poterit hoc facere iudex. Glo.vīr velle
dicere,incontinenti,non ex interuallo. Ita dicit gloſ.in d.verb.
incipit.que inci.incontinenti. Alibi autem vī,ꝙ debeamus hic
dicere,ſi quidem queris de modo pꝛocedendi,⁊ pꝛonunciandi
ex officio iudicis mercenario,tunc fateoꝛ,ꝙ dt gl.ꝙ incontinen-
ti iudex dʒ hoc facere,condemnare ſcʒ eadeʒ die.l.Paulus.ſ.
de re iud.Si queris de alijs modis pꝛocedendi.ſ.p accuſationē
oꝛdinariam,vel per inquiſitionem,tunc ego puto,ꝙ iſta accuſa-
tio duret tanto tp̄e,quanto tp̄e durabit delictuʒ pꝛincipale,ſeu
accuſatio pꝛincipalis,ſuper qua calumnia eſt commiſſa,cū iſta
ad eius ſimilitudinem deſcendat,vt dictum eſt.ſ. ¶ Vlterius
6 pꝛocedo †qualiter pꝛobabitur calumnia[c]. In hoc ſunt opinio.
c Nam quidaʒ dn̄t,ꝙ eo ipſo ꝙ non pꝛobatur,eſt pꝛobata calum-
nia.⁊ hoc vī pꝛobari in tex.C.de calum.l.qui nō pꝛobaſſe.imo
illa lex pꝛobat ꝯꝛium,ſed pꝛobatur in l.j.C.de aduo.diuer.iu-
di.Nec ob.iſta lex que dicit,ꝙ ille,qui non pꝛobat,non pꝛeſumi-
tur calumniari:qꝛ hic loquitur in caſibus,⁊ perſonis excepta-
tis.Ita tʒ Io.cuius opi.gl.ſequitur hic.⁊ in d.l.qui non ꝓbaſ-
ſe.Alibi gloſ.dt melius in l.athletas.§.calumniatoꝛ.ſ.de his
qui no.infa.vt dicamus ſic.In caſibus exceptuatis,qui in glo.
ponuntur,non p̄ſumitur calumnia ꝯ non pꝛobantem,alias re-
gulariter ꝯ non pꝛobantem eſt pſumptio calumnie,ſed non eſt
p̄ſumptio iuris,⁊ de iure,qꝛ admittitur pꝛobatio in ꝯꝛium.Et
hoc eſt,ꝙ dt hic tex.Pōt.n.eſſe,ꝙ oñdet erroꝛem iuſtum.Pu-
d to aūt,ꝙ ſit erroꝛ iuſtus publica fama[d],d.l.miles.§.mulier.ſ.
de adulte.Vel ſi eſſet dictum a perſonis fide dignis,vt dixi in l.
Athaletus.ſ.de fal.⁊ hoc puto verum.Non ob.quod Cy.not.
de aduo.diuer.iud.l.j.in ij.q.vbi de hoc tangit.Et ideo iudex
antequam condemnet de calumnia,deberet dare parti terium,
7 ad faciendum ſuper hoc ſuam defenſionem. ¶ Venio ad tertiā
partem ibi,nam ſi quidem.Dī hic,ꝙ ſi iudex pꝛonunciat ſuper
e delicto,ꝙ lex pꝛonunciat de pena.Quero,vtrum[e] hoc ſit verū
ſimpliciter.Rn̄d.⁊ aduerte bene,quedam ſunt delicta,que hn̄t
nomen a iure,⁊ ex vi nominis compꝛehenditur delictum,vt fur-
tum,falſum,calumnia,plagium,⁊ ſimilia:⁊ in iſtis,ſi quideʒ eſt a
iure impoſita pena certa,tunc ſufficit iudiceʒ pꝛonunciare de-
lictum eſſe commiſſum,⁊ ita loquitur hic.Nā tunc ſuccedit lex
qua ꝓnunciat ſuper pena.Sed ſi pena oꝛdinaria a lege non eēt
impoſita,tunc idem,⁊ ſuccederet ꝓnunciatio legis ſuper ea pe-
na,que cōiter conſueuit imponi pꝛo illo delicto: vt not.in ſimili
in l.quid ergo.§.pena grauioꝛ.ſ.de his qui no.infa.⁊ in l.ho-
die.ſ.de pe.Quedam vero ſunt delicta innominata[f],vt ſi iudex
f ꝓnunciet te percuſſiſſe Titium,vel te incidiſſe arboꝛes Titij,
vel te combuſſiſſe domum,iſta talia ſunt magis nomina facti,
quam delicti,qm̄ p̄t eſſe ꝙ tu vulneraſti ſine delicto: incidiſti
ſine delictis,combuſſiſti domū ſine delicto,vnde ſunt magis no-
mina facti,q̄ꝫ delicti.⁊ in iſtis ſi iudex ꝓnunciat te percuſſiſſe,⁊ ſi-
milia,non vī pꝛonunciatum ſuper delicto,qꝛ hoc de neceſſitate
delictum non includit.⁊ ideo magis eſſet abſolutus,q̄ꝫ condem-
natus:niſi iudex adijceret penam,⁊ diceret doloſe vel culpabili-
ter te percuſſiſſe.⁊ hoc ꝓbat iſte tex.ibi,dum dt,ſi ita ꝓnunciaue-
rit,non ꝓbaſti,pepercit ei.Nam non ꝓbare p̄t eſſe cum dolo,⁊
g ſine dolo:⁊ ideo vī abſoluere[g] in dubio. Sed ſi dt,calumniatus
es,tunc cum calumnia de neceſſitate cōcludat dolum,in dubio
vī condemnare.ita pꝛobat iſte no.tex.quem tert.multum not.
Iam.n.vidi hoc deduci in pꝛacticam pp̄ ignoꝛantiam aſſeſſo-
rum,cum eſſet dubium de delicto,que pena eſſet imponenda,ꝓ-
nunciauit aliquem deliquiſſe,non tn̄ penam impoſuit,⁊ ſic ſuc-
cedit lex in pena.qualiter aūt debeat illa pꝛonūciatio fieri.ſ.vi-
diſtis. ¶ Sed ꝯ pꝛedicta vī,qꝛ non eſt in ptāte iudicis indica-
re,imo de neceſſitate tenetur ⁊ cogitur.l.munerum.§.iudican-
di.ſ.de mune.⁊ ho.Glo.in verb.facti quidem queſt.ſoluit ꝙ in
ptāte iudicis eſt,donec cogatur. Vel aliter ⁊ melius iudex hʒ
in ptāte ſua abſoluere,vel condemnare,non aūt hʒ in ptāte ſua
8 penam ſtatuere,qꝛ illa ſtatuitur a lege. ¶ †Sed ꝯ hoc op.qꝛ in
ptāte iudicis eſt penam augere,vel minuere.l.quid ergo.§.pe-
na grauioꝛ.ſ.de his qui no.infa.Rn̄.ante ſententiam eſt in po-
teſtate iudicis penam augere,vel minuere,poſt ſnīam vero hoc
9 non p̄t.Ita debetis intelligere hanc legem. ¶ †Sed iuxta hoc
h quero[h],quid ſi iudex ſtatuit minoꝛem penam quam deberet,v-
trum lex ſuppleat maioꝛem penam: Rn̄.quedam eſt pena,que
infligitur a lege ipſo iure,vt pena infamie,⁊ ſimi. ⁊ in iſta nihil
valet diſpoſitio iudicis,niſi cauſa cognita,vt.ſ.de fur.l.non p̄t.
⁊ in ſ.l.diuus.ſ.de iniur. Quedam eſt pena que imponitur facto
hominis,⁊ in iſta iudex ante ſententiam p̄t augere,vel minue-
re,poſt ſententiam verum functus eſt officio ſuo,⁊ amplius non
p̄t ſe intromittere exigendo maioꝛem.l.iudex.ſ.de re iud.⁊ qđ
no.in hac gl.tn̄ in hoc eſt aduertendum,qꝛ ſi cā cognita minue-
ret,tunc non faceret litem ſuam,nec puniretur ipſe,vt d.§.pena
10 grauioꝛ,alias ſecus. ¶ †Sed quero,quid ſi iudex apponit in fi-
ne ſententie iſtam clauſulam,quas condemnationes damus,⁊
pꝛoferimus ſm̄ foꝛmam iuris,⁊ ſtatutoꝛum,⁊ ſi in aliquo eſſent
vltra,vel intra penas a iure ſtatutas,ex tunc ad foꝛmam ſtatuto-
rum,⁊ iuris reducimus:an hec clauſula aliquid operetur: Iac.
de Bel.diſputauit hanc queſt.⁊ ego ſcripſi in l.iudex.ſ.de re iu-
di. ¶ Venio ad ver.queri poſſit.Per hunc text.p̄t determinari
11 illa queſtio,an ſacrm̄ calumnie excuſet ab expenſis.Et gl.j.vī k
i dicere,ꝙ ſic,in auth.de indi.§.opoꝛtet.Facit quod no.C.de iu-
k di.l.ꝓperandum.§.ſin autem reus.⁊ ibi per doc.in auth.genera-
liter.C.de epiſc.⁊ cle.⁊ tangitur per Gul.de Cu.in l.iij.§.ij.ſ.đ
iureiur.Et bꝛeuiter veritas eſt iſta.Iuramentuʒ calumnie ex-
cuſat a p̄ſumpta calumnia,vt d.l.iij.§.ij.de iureiur.⁊ ſ.ſi mul.
ven.no.in poſ.cal.cā eſſe dica.l.j.§.j.Aut ergo quis vult ꝯdem-
nare aliquem in expenſis pp̄ calumniam,⁊ tunc non p̄t,qꝛ pꝛo-
pter hoc calumnie iuramentum excuſaretur,vt dixi,niſi de eui-
denti calumnia appareret.Aut vult condemnare in expēſis pp̄
contumaciam,ſm̄ foꝛmam.l.ſancimus.C.de iud.⁊ d.l.pꝛoperā-
dum.§.ſin autem reus.⁊ p̄t,qꝛ iuramentum non excuſat a contu-
macia,ſed ſolum a calumnia.Aut quis vult cōdemnare aliqueʒ
in expenſis pꝛopter temeritatem,quod videtur poſſe fieri.l.cuʒ
quem temere.ſ.de iudi.⁊ Inſti.de pe.teme.liti.in pꝛinc.⁊ tunc
videtur ꝙ fieri poſſit,qꝛ iuramentum,lʒ excuſet a calumnia,non
tn̄ excuſat a temeritate,que eſt ſeparata a calumnia. Caſus eſt
12 hic. ¶ †Iuxta hoc quero,quid ſi apparet euidens calumnia,in
parte iudicij,⁊ in parte non,vt puta,poſt pꝛoductos teſtes,vel
inſtrumenta a reo,actoꝛ reperit manifeſte ſe non habere ius,qđ
fiet: Rn̄.quidam ſunt caſus in quibus quis poteſt deſiſtere,⁊ re-
nunciare quādo vult iuri ſuo,vt in ciuilibus,⁊ criminalibus q-
buſdam,vt habuiſtis.ſ.de fal.l.Athaletus.⁊ in iſtis caſibus p
eo tempoꝛe,quo fuit in euidenti calumnia,cōdemnabitur in ex-
penſis.pꝛo anterioꝛi,non.l.ſi quis inficiatus.ſ.depoſi.Debuit
enim incontinēti deſiſtere.l.ſi adulterium cum inceſtu.§.ijdem.
Pollioni.ſ.de adul.In caſibus vero in quibus deſiſtere non lʒ
vt ſunt fere omnes accuſationes criminales,vt videbitis ſtatiʒ
in §.accuſationem.⁊ per totum iſtum titulum,tunc non imputa-
tur ſibi,quare non deſtitit,quoniaʒ non lʒ ei deſiſtere,ſed debet
impetrare abolitionem,⁊ ſiue concederetur ſibi,ſiue non,ab ex-
penſis excuſaretur.Sed ſi abolitionem nō impetraret,tunc eſ-
ſet pꝛeſumptio calumnie,d.l.ſi adulterium cum inceſtu.§.j.de
adult. Secundum iſta ergo concluditur ꝙ in criminalibus fiet
13 condemnatio expenſarum. ¶ †Quero,vtrum[l] hoc ſit verū com-
l muniter: Dī ꝙ ſic.l.qui crimen.C.qui accu.non poſ. Iac.But.
diſputauit hanc queſt.⁊ determinauit,ꝙ expenſe non veniunt re-
ficiende iudicis officio mercenario in criminalibus,lʒ poſſint
via oꝛdinaria peti per actionem factam.Et mouebatur iſtis ra-
tionibus. Non eſt dubium ꝙ refectio expenſarum ſuccedat in
locum decime partis litis,que olim p̄ſtabatur,vt Inſti.de pe.te-
me.lit.§.hec autem.ſed pꝛeſtatio decime partis non habebat
locum in criminalibus:ergo nec p̄ſtatio expenſarum,que eius
loco ſuccedit.Preterea,dt ipſe,caſus vī in l.non ignoꝛat.C.de
fru.⁊ lit.expen.Et gl.vī hoc tenere in pꝛoemio Inſti.ibi,per le-
gitimos tramites calumniantium iniquitatem expellat.ſuper
verb.tramites.in fi.Quod etiam perſuadebat tali ratione.Ci-
uilis,⁊ criminalis non pn̄t ſimul agitari.l.interdum.ſ.de pub.
iud.ſed ſi de calumnia condemnaretur criminaliter,⁊ condem-
naretur in expenſis ciuiliter,ſimul,⁊ ſemel: ergo ſimul,⁊ ſemel
pꝛocederet iudicium ciuile,⁊ criminale.Non ob.l.qui crimen.
C.qui accu.non poſ.qꝛ ibi fit condemnatio in expenſis ratione
contumacie,non rōne calumnie.Et ita intelligit gl.in l.fi.C.de
accu.Ita dicebat ipſe.Aduertatis,communiter tenetur ꝯꝛiuʒ,
ꝙ expenſe veniant officio iudicis.⁊ de hoc vī caſus,ſm̄ ſecundā
lect.in l.fi.C.de fru.⁊ lit.expen.⁊ de hoc per Cano.extra de pe.
c.calumniam.quod videtur tenere Inno.in c.cum opoꝛteat.in
fi.mag.gl.ex̄ de accuſ.Quod hoc ſit verum pꝛobo,quia iudex,q
de crimine cognoſcit,poterit ex ſuo officio condemnare crimi-
noſum ad reſtituēdam reʒ,ſeu damna,q̄ alias venirent in actio-

ne ciuili, vt. ſ. de fur. l. interdum. §. qui furez. ⁊ ſ. fin. regun. l. iij. §. ſi dicantur. ⁊ de var. ⁊ extraord. cog. l. medicus. ⁊ C. de condi. ob tur. cau. l. quod euitandi. cum ſi. Dicam in d. l. interdum. §. qui furem. ſ. de fur. Et de predicta queſt. eſt caſus in l. ſi poſtulauerit. §. fi. ſ. de adul. ⁊ ibi tetigi.

ADDITIONES.

a Alex. ¶ Quis ſit modus. Modus procedendi in crĩe calumnie, qualis ſit, vide no. per Bar. in l. Athletas. §. calumniator. ſ. de inia. Sed an ſi me falſo accuſaſti, poſſim ne vti remedio, de quo in hac lege: ſed etiam l. Cor. de fal. accuſare, vide Bar. in l. ſi qs obrepſerit. in prin. ſ. de fal. Quero, an reo condemnato poſſit de accuſatoris calumnia inquiri. Iſtam q. dt do. meus non reperiri tactam in iure: tñ dt ꝙ non, ex ptãte huius l. ⁊ ſenatuſconſulti, q: hic loquitur abſoluto reo. Unde dicebat ꝙ bñ poterit inquiri ꝯ accuſatorem. eo ꝙ obrepſerit iudici, ⁊ condemnari lege Cor. de fal. iuxta d. l. ſi quis obrepſerit. de fal. ⁊ ita interrogatꝰ rñdit. ⁊ tunc dicebat ſe aliud in terminis non reperire: in ꝯrariũ tñ facit gl. in l. Athletas. §. fi. de infa.

b Alex. ¶ Per rõnem. Vide ad iſta Bal. in l. negands. C. q accuſ.

c Alex. ¶ Probabit calumnia. Adde ſing. ꝙ pſumit calumniator, ſi accuſator conuerſat cum reo, ſm Bar. j. ea. l. §. puaricatorem. quod no. An ꝯ non pbantem pſumatur calũnia, vide Bar. hic, ⁊ adde in ꝓpoſito gl. ⁊ Bal. in l. j. C. de plus pet. ⁊ Bald. in d. l. qui non pbaſſe. de cal. ⁊ ibi ẽt ponit no. q. an ita puniat quis rõne calumnie, que conſiſtit in iure, ſicut rõne calumnie que cõſiſtit in facto. ⁊ vide text. ibi gl. ⁊ Bart. in auth. nouo iure. C. de pe. iud. qui male iud. ⁊ in l. non ignorat. C. de fru. ⁊ lit. expen.

d Alex. ¶ Publica fama. Fama excuſat a calumnia. Idẽ dicas, qñ quis inſtigaret, vt no. Bal. in l. Athaletus. ſ. de fal. ⁊ Bal. in l. fi. ſ. de her. inſti. Et de hoc latius ⁊ melius p Bal. in d. l. q non probaſſe. C. de calum. ¶ Pom. Ad hec vide que ponit d. Alex. in l. cum quidam. §. quod dr. ver. ⁊ ſic facit iſte tex. ſm Bart. ⁊c. ſ. de acq. here. ⁊ in conſi. ccv. vol. iiij. ⁊ Panor. conſ. lxxviij. vol. iiij. ⁊ Fel. conſ. cxviij.

e Alex. ¶ Quero vtrum. Vide Bar. in l. eius qui delatorem. in fi. j. de iur. fiſ. ⁊ Bar. in l. j. in fi. C. de pe. iud. qui ⁊c. No. ꝙ ſufficit iudicem ꝓnunciare in crĩalibus ſuper facto, vt hic. Idẽ dicas, ſi agat de crĩe ciuiliter. l. viro atq; vxore. ſ. ſol. ma. ⁊ l. decuriones. ⁊ ibi Bal. C. de inſa. Item in actione deſcendente ex ꝯtractu. l. emptor. in prin. ſ. de iud. ⁊ l. quid tñ. §. j. ſ. de arbi. cum ſi. ⁊ ad iſtum tex. vide ⁊ adde l. ſi te. ⁊ ibi Bar. ⁊ doc. C. de infam. ⁊ Bar. in l. iij. C. de ſen. ⁊ do. Rozad. in rub. ff. de iudi.

f Alex. ¶ Delicta innoiata. Et de iſtis delictis noiatis ⁊ innoiatis, vide Bar. in l. nunquam plura. de priua. delic.

g Alex. ¶ Vr abſoluere. An videatur iudex abſoluens accuſatum, abſoluere etiam accuſatorem, vide not. per Bald. in l. j. in prin. C. de calum.

h Alex. ¶ Quero quid. Quid de clauſula, dicimus, ⁊ pronunciamus ſm formam iuris ⁊ ſtatuti, vide Bart. in l. iudex poſteaq̃. de re iudi.

i Alex. ¶ An ſacrm̃ calumnie. Vtrum ſacrm̃ calumnie excuſet ab expenſis, adde Bar. in l. qui ſolidum. §. etiam. de leg. ij. Bal. in auth. gñaliter. ver. ſexto op. ⁊ in auth. ſed hodie nulla. C. de epi. ⁊ cle. Adde ꝙ quotieſcunq; expenſe ſunt in ſtiplõnem deducte, nec iurm̃, nec alia iuſta cã excuſat. Gl. ẽ reputata ſing. in l. iij. §. ſi rem. de leg. ij. ſed aliam alle. Bal. in d. auth. ſed hodie nulla. C. de epiſ. ⁊ cle. quam non reperio. Vtrum aũt iſtud iurm̃ calũnie, ita excuſet a calumnia, quin poſſit de calumnia agi crĩaliter, vide oĩno Bal. in l. ſi tibi. de lib. cau. ⁊ hic adde Bal. in l. nõ ignorat. C. de fru. ⁊ lit. expen. ⁊ his que dixi. ſ. ad Bar. hic, adde no. per Bar. in auth. gñaliter. de epi. ⁊ cle. ⁊ Iaco. de Bel. in aut. nouo iure. C. de pe. iud. ſcripſi poſt Imo. in d. l. qui ſolidũ.

k Alex. ¶ Videtur. Vide que habes poſt gl. ⁊ Bar. in l. eum, quẽ temere. ſ. de iudi.

l Alex. ¶ Quero vtrum. An in crĩalibus fiat condemnatio expẽſarum, adde Sali. ⁊ Bal. in l. fi. C. de fru. ⁊ li. expen. Can. in c. calumniam. de pe. Et quid in cã inquiſitionis, an poſſit, ⁊ quõ, vbi proceditur ex officio, vide per d. Ant. in c. dilecti. ad fi. de do. ⁊ contu. ⁊ Cy. in l. ſancimus. C. de iudi. adde Bal. in l. ſi poſtulauerit. in prin. de adul. ⁊ adde Bar. hic, quod tãgit Bal. in aut. gñaliter. C. de epi. ⁊ cle. Et quid in iudice calumnioſe inquirente, per Bal. in d. aut. gñaliter. Et adde iſtis etiam Bal. in aut. ſed hodie. C. de epi. ⁊ cler. Et quid qñ proceditur ad denunciationem, vide Bal. in l. ſancimus. in xij. q. C. de iud. ⁊ in xiij. vbi de iudice inquirente, ꝙ teneat ad intereſſe partis. vide Bal. in rub. de pe. iud. in prin. ⁊ que dixi poſt Bar. in l. Athaletus. ſ. de ⁊ Bal. in l. non ignorat. C. de fru. ⁊ li. expen. ⁊ ibi ẽt de q. Bart. de qua hic Ang. ẽt in l. ſi vacantia. in vlt. q. C. de bo. vacã. lib. x. Fama tñ vel indicium excuſat iudicem, ſm Bal. in l. j. C. qui accu. ⁊ hic adde Bal. in l. qui crimen. C. qui accu. Et ꝙ iudex male inquirens teneatur parti ad intereſſe, ſeu ad expenſas, ⁊ etiã puniatur criminaliter, tñt Cy. ⁊ Bal. per illum tex. in l. ſeueriter. C. de execu. tu. ⁊ quid de inſtigante, vide. j. ea. l. §. incidit.

1 ¶ Crimen preuaricationis, an ſit publicum.
2 Preuaricator punitur extra ordinem.
3 Tribus modis proceditur ſuper preuaricatione.
4 Preuaricatio qualiter probetur, ⁊ preſumitur, qñ accuſator cum accuſato conuerſatur.

§. Preuaricatorem.

Vidimus de primo. ſ. de calũniatore, videa-
1 mus de ſecundo. ſ. de puaricatore. ¶ † Quero, vtrum crimẽ puaricationis ſit crimen publicum: Dic vt in l. iij. in princ. ſ. de
2 pua. † Secundo quero, qualiter puniat puaricato: Rñ. ex ordi-
3 nem. l. ij. ſ. de puar. † Tertio quero, qualiter ꝓcedatur ſup puaricatione. Rñ. tribus modis. Primo ꝓceditur per modum replicationis: vt puta, ſi ego accuſo te de crĩe, de quo es abſolutꝰ, ⁊ tu excipis de ſnĩa abſolutoria: ego replicabo de puaricatione d. l. iij. ſ. de puar. Secundo pt etiam de hoc cognoſci principaliter accuſando, vt d. l. iij. ⁊ hic. Tertio, pt etiam cognoſcendo ꝙ apparet, q: hoc delictum committitur coram iudice, ⁊c. ſm re-
4 gulas datas in l. ij. §. ſi publico. ſ. de adul. ¶ † Quero, qualiter probetur puaricatio: Rñ. modus clarus eẽt probare p teſtes q dicant accuſatorem colludere cum reo. Veruntñ puto, ꝙ ſi iudex videat accuſatorem cum reo vti, ⁊ inuicem conuerſari, iſtud ſit ſufficiens, ꝙ iſte ſit preuaricator. Probo, q: ex accuſatione conſueuerunt oriri inter accuſatorem, ⁊ accuſatum inimicitie capitales. l. ſi inimicitie capitales. ſ. de his qui. vt indig. ⁊ l. iij. §. j. ſ. de adi. leg. Si ergo reus ex hac accuſatione non indignatur, preſumitur colluſio: ſicut vir preſumitur leno, qui ex adulterio ſue vxoris non indignatur, l. mariti lenocinium. cum ſi. in prin. ſ. de adul.

1 ¶ Deſiſtens ab accuſatione qualiter puniatur.

a §. Si quis autem.

a Hic incipit tractare de tertio. ſ. de tergiuerſatore. ¶ Quero, vtrum accuſatio Turp. ſit publica, vel priuata: Dixi in l. j. ſ. de pub. iud. ⁊ que ſit pena Turpil. ⁊ eſt quinq; libr. auri. l. iij. in fi. ſ. de pua. Sed ad hoc op. ꝙ deſiſtenti pena imponat
1 extraord. l. qui crimen. C qui acc. nõ poſ. † Sol. Qñq; aliquis deſiſtit expſſe, ⁊ manifeſte: ⁊ tunc punitur pena Turpil. vt hic, ⁊ hoc eſt ꝙ dt tex. in hac l. j. in prin. ſ. c. ibi in vniuerſum ab accuſatione deſiſtere, ⁊c. i. in totum. Qñq; quis non expſſe deſiſtit, ſed tacite, ⁊ hoc tribus modis contingit. Nam qñq; terius ſtatuitur abſenti, ⁊ ipſe non venit, ⁊ tunc punit pp contumaciam pena extraordinaria, non pena Turpiliani. l. crimen. C. qui accu. non poſ. Qñq; ſtatuit terſus pnti ad pſequendum, ⁊ non proſequit, ⁊ tũc vr deſiſtere, ⁊ punitur pena Turpiliani. l. ſi ea. C. qui accuſ. non poſ. Qñq; nullus terminus ſtatuitur a iudice, ſed ipſe accuſator intra tps futurum a lege non proſequitur intra biennium, tunc punitur pena illius ti. C. vt intra cer. tem. queſt. cri. ter.

ADDITIO.

a Alex. ¶ Si quis autem. No. de pena accuſatoris deſiſtentis, ⁊ vide per Bar. in l. iij. ſ. de preuar. ⁊ j. ea. l. §. ſuſpecti. ⁊ quod ibi dixi. ⁊ j. eo. l. queſitum. ⁊ d. l. qui crimen.

§. Abolitio.

De hoc videbitis in l. abolitio. ⁊ l. ſequen. j. eo. ti.

§. Si plura.

Iſte §. facit ad plures queſt. Una eſt talis, vtrum de pluribus crĩbus quis poſſit accuſari vno, ⁊ eodem libello. Item facit ad aliud. Si ſtatutum dt, ꝙ volens deſiſtere, ſoluat tm̃ pro qualibet accuſatione, vtrum intelligat quelibet accuſatio per ſe, pro quolibet delicto, vel vna accuſatio intelligatur. i. vnus libellus, lʒ in eo plura contineantur delicta. De his duabus dixi in l. libellorum. §. pe. ſ. de accu. Item facit, vtrum exbannitus pluribus exbannimẽtis debeat pluries exbanniri, vel ſufficiat vna exbannitio p oĩbus exbannimentis. Dyn. format hanc q. hic. Dixi de hoc in l. de pupillo. §. ſi in pluribus. ſ. de ope. no. nun.

1 ¶ Deſiſtens ab accuſatione inualida, ſine abolitione, incidit in Turpilianum, excepta muliere, ⁊ minore.
2 Accuſatione propoſita ab eo qui accuſare non poteſt, valet, ſi nõ opponatur.
3 Accuſatus de crimine, de quo accuſari non poterat, accuſatio procedit, ſi non opponitur.
4 Plures ſi accuſantur eodem libello, iudicium procedit, ſi non opponatur.
5 Syndicus, tenetur denunciare maleficium, etiam ſi nulla pena imponatur.
6 Accuſatus ſi rñdendo accuſationi negat ſe eſſe culpabilẽ, iudex non dʒ admittere iſtam rñſionem.

§. Ac.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

§.Accuſationem. Primo ponit vnum dictū. Secundo ponit dictū Pa-
piniani,ꝙ vr̄ ſibi aduerſari. Tertio ponit aliud dictum Papi
niani,ꝙ vr̄ ſibi conſonare. Quarto ponit determinationem,⁊
concluſionem oīum p̄cedentium. Secunda ibi, at quin Papi
nianus. Tertia ibi,at quin idem. Quarta ibi,merito. ¶ Not.
1 †ꝙ[a]qui deſiſtit ab accuſatione inualida,ſine abolitione inci-
a dit in Turpil.excepta muliere,⁊ minore. Op.de l.ſi femina.C.
eo. Solue,vt dicam.j.eo.l.mulier. ¶ Item op.de l.querebat.
j.eo. Sol.vt ibi. ¶ Item op.de l.auxilium.ſ.de mino. Gl.ſol-
uit hic,⁊ bene,ibi volebat reſtitui,vt poſſet accuſare ſine metu
calumnie,quod non lꝫ,qꝛ reſtitueret aduerſus dolum p̄ſumen
dum in futurum : ſed hic vult reſtitui,qꝛ deſiſtit,ꝙ p̄t fieri,qm̄
reſtituitur aduerſus dolum p̄ſumptum in ptūm. Ad hoc facit
quod no.per gl.⁊ per Dy.in l.j.§.aduerſus.ſ.de no.opc.nun.
2 ¶ †Circa legem iſtam ex gl.quero,ſi perſone[b]pꝛohibite accu-
b ſare,que ponuntur in l.qui accuſare.ſ.de accu.accuſant,an ac
cuſatio ſit nulla,etiaꝫ ſi non excipiatur, vel ſit opus exceptionē
pꝛoponi: Tex.hic in ver.at quin Papinianus.vr̄ velle,ꝙ de-
beat exceptio ꝓponi.ſ.t.n.ꝙ iſta accuſatio p̄t hr̄e effectū. Pꝛo
hoc etiam facit,qꝛ vt videtis neceſſaria eſt abolitio, ⁊ ſic vr̄,ꝙ
c tenuerit accuſatio,⁊ hoc puto veruꝫ. Iſte.n.ſunt[c]exceptiones,
que debent pꝛoponi ante lit.cōteſt.de quibus loquitur l.ſi ma
3 ritus.§.p̄ſcriptiones.j.de adul. Eodem modo dico,† qn̄ quis
accuſatur de crimine,de quo non p̄t accuſari pp̄ tempoꝛuꝫ cur
ſum,nam dꝫ pꝛoponi exceptio,vt hoc §.in pꝛinc.ibi,qui p̄ſcri-
ptione poterat ſubmoueri. Pꝛobatur in d.l.ſi maritus.§.pꝛe
4 ſcriptiones. Idem dixi tibi,†ꝙ qn̄ plures accuſantur eodem li
bello pꝛocedit iudicium, ſi non opponatur l.ſi accuſatoꝛibus.
C.de accu.⁊ ibi no. Sed certe ibi loquitur,qn̄ plures accuſant
vnum,cum non pn̄t,qꝛ tunc pꝛocedit iudicium,ſi non oppona-
tur. Tetigi in l.hos accuſare.§.lege Iulia.ſ.de accu.no.etiaꝫ
ſm̄ vnam opi.que eſt tertia opi.gl.in l.j.C.ſi reus vel acc.moꝛ.
fue.ꝫ allit in crīe adulterij.l.ſi maritus.§.fi.ſ.de adult. ¶ Iſte
5 §.facit ad queſt.de qua vobis pluries dixi, † Committitur in
d comitatu maleficium,ex quo nulla pena dꝫ imponi,an ſyndic[9][d]
debeat denunciare: Et iſte tex.in pꝛin.ibi,ꝫ mouet,⁊c. facit ꝙ
ſic,qꝛ qualecunqꝫ ſit maleficium,in cognitione iudicis eſt,an me
reatur penam,vel non:ſed non eſt in cognitione ſyndici,vt hoc
§.in pꝛin.quod tene menti. De hac q.dixi,⁊ dicam in l.fi.§.di-
e uus.ſ.de publ. ¶ Item facit[e]ad aliam queſt.†,aliquis reus ꝯ-
6 paret in iudicio rn̄ſurus accuſationi,⁊ audita accuſatione ipſe
rn̄det,⁊ negat ſe eſſe culpabilem,dꝫ ne iudex admittere iſtā rn̄-
ſionem: Rn.non,qꝛ reus dꝫ rn̄dere ſuper facto, vtrum fecerit,
vel non fecerit id,ſuper quo accuſatur. Nam illud,vtruꝫ ſit cul
pabilis,vel non,ſpectat ad iudiceꝫ,vt hic,⁊ ſ.ea.l.in pꝛin. Pꝛo
hoc facit optime extra de purga.cano.c.fi.

ADDITIONES.

a Alex. ¶ No.q. Qui deſiſtit ab accuſatione inualida,an incidat
in Turpilianum : ⁊ quid ſi aliquis deſiſtit ab accuſatione ine-
pta,tꝫ Ang.hic,ꝙ non incidat in Turpilianum:in quo dicit ita
iudicatum fuiſſe Peruſij, Uide Bald.in l.j.§.hec verba.ſ.qđ
quiſqꝫ iuris.
b Alex. ¶ Si perſone. Quero.ſi perſone pꝛohibite accuſare,accu
ſant:an accuſatio ſit ipſo iure nulla,ſine alia oppoſitione. Et dr̄,
ꝙ non. Ang.tn̄ hic vr̄ dicere, ꝙ quoties accuſatio eſſet inepta,
tunc talis ineptitudo reddat iudicium retro nullum.l.ſi patro
nus libertum.de iureiur.⁊ dixi in l.eleganter.§.ſi,quid poſt.de
cond.inde.ꝙ accuſatio ab initio abſqꝫ exceptionis obiectione
ſit ipſo iure nulla. Sed de hoc no.per gl.⁊ doc.in l.libelloꝛuꝫ.
§.quod ſi libelli.ſ.de accu.
c Alex. ¶ Iſte.n.ſunt. Uide Bal.aliter loquentem,in rub.C.qui
accu.eo.ti.⁊ Bar.in d.§.pꝛeſcriptiones.⁊ in l.abſentem.de pe.
⁊ Ro.in l.j.§.occiſoꝛum.ſ.ad Syl.⁊ Bal.in l.ſi eum.in pꝛinci.
ſ.ſi quis cau. Uide Are.in l.ſi Titius.ſ.de verb.oblig.⁊ in c.j.
de accu.
d Alex. ¶ An ſyndicus. An ſyndicus teneatur denunciare male
ficium,ex quo etiam nulla pena imponitur : Et dic ꝙ ſic.dt tn̄
Bal.in l.ij.C.vt nemo pꝛiua. ꝙ ſyndicus non tenetur denun-
ciare,vbi non eſt maleficium,qꝛ fruſtra denunciaret, qn̄ iudex
pꝛocedere non p̄t,per illum tex.⁊ hic adde Bart. in l.ſi quis in
graui.§.maritus.ſ.ad Syl.⁊ ibi late per Ro.⁊ cum Bar.con
coꝛdat Saly.in l.ea quidem.C.de accu.⁊ Bar.in l.diuus.ad fi.
ſ.de cuſt.reo. In ꝯꝛium facit quod not. Bal.poſt gl.in l.decu-
riones.C.de infa.⁊ adde l.ſi ſeruus.⁊ ibi Bar. C.de his qui ad
eccl.confu. Et ideo facit,an ſyndicus teneatur denunciare ma
leficium caſu commiſſum.in quo Bal.in l.data opera.C.qui ac
cu.in ver.quero,vtrum dicit,ꝙ ſic.qꝛ illud eſt maleficium pꝛe-
ter legem:ſecus dicit,in maleficio commiſſo ad ſui defenſioneꝫ,
qꝛ id ſit lege permittente:⁊ limita vt per Ang.in d.l.ij.C.vt ne-
mo.pꝛiua.
e Alex. ¶ Item facit. Reus non p̄t rn̄dere,dico me non eſſe cul-
pabilem.⁊ idem conſuluit Bar.⁊ Fran.Tigri.in conſi. ꝙ inci.
ſuper eo quod queritur,vtrum ptās,⁊c.nec allegauit ipſe iſtam
legem.⁊ vide Bal.in l.j.C.de lit.conte.vbi idem. Secus in iu-
dice:nam ſufficit,ꝙ iudex pꝛonunciet quem eſſe culpabilem,lꝫ
non condemnet,vt dicit Bal.in l. ſi quis non dicam rapere.C.
de epiſ.⁊ cle.e cum Bar.tranſit in auth.ꝯ qui pꝛopꝛiam.C.de
non nu.pec.vbi omnino vide.⁊ cum Bartol.tranſit ſimpliciter
Ro.in l.j.§.ſi quis ſimpliciter.de verb.obl.

1 ☞ Accuſatio ſuſpecti tutoꝛis,quando poſſit demandari.
2 Accuſatio ſuſpecti tutoꝛis,non eſt publici iudicij.
3 Deſiſtens ab accuſatione Turpiliani,non incidit in Turpilia-
num.
4 Accuſans ſenatuſconſulto Turpilia.non eſt accuſatoꝛ,ſed de-
latoꝛ.

a **§.Suſpecti.** Suſpecti accuſatio tm̄ dꝫ a p̄ſide exa
minari,⁊ deſiſtens ab ea, vel ab accu-
ſatione Turpi.in hoc ſenatuſconſultuꝫ non incidit.h.d. Aduer
tatis,ꝯ hanc legem opp.ꝙ de ſuſpecto tutoꝛe poſſit cognoſci a
quolibet,delegato.l.cognitio.in pꝛin.ſ.de off.eius cui man. eſt
iuriſd.l.j.§.an autem.ſ.de ſuſp.tut. Glo.dn̄t poſt multa verba
in legibus ꝯꝛijs,ſcꝫ ꝙ pꝛeſes ſolus pꝛonunciat ⁊ nullus alius,
excepto legato a pꝛoconſule,⁊ pꝛetoꝛe. ⁊ ſic illud quod hic dici
tur pꝛeſes pꝛouincie,ponatur large,vt compꝛehendat ēt iſtos
legatos pꝛoconſulis,⁊ pꝛetoꝛis. Iac.Bal.dicebat aliter. Que
dam eſt remotio,que fit a iure,eo ipſo quod quis poſtulatur ſu-
ſpectus.⁊ de hoc p̄t cognoſcere quilibet delegatus.l.cognitio.
in pꝛin.ſ.de off.eius cui mand.eſt iuriſd. Quedam eſt remotio,
que fit per diffinitiuam ſnīam,⁊ illam p̄t facere ſolus pꝛeſes,vt
hic. Iſtam opi. Iac. Baldui. Dy.tenuit ſemel,cum legeret pꝛo
Fran. Accur.d.l.cognitio.do.Fran.in ſeq.die legit.de iur.om.
iud.vbi reuoluit eandem materiaꝫ meri,⁊ miſti imperij.⁊ tenuit
gl.ſui patris.tunc quidam ſcholaris receſſit de ſcholis, ⁊ iuit
ad do.Dy.⁊ do.Dy.incontinenti miſit per ſcholas, ꝙ volebat
diſputare illam queſt.⁊ tenere opi. Ia. Bald.⁊ repꝛobare opi.
gloſ. Et iſtam defenſionem audiui oꝛetenus a dn̄o Cyn.⁊ refert
ipſe in l.fi.C.de ſuſp.tu.in lec. Superuenit poſtea Mart.Sili.
qui tetigit veritatem huius queſt. non tn̄ perfecit vſquequaqꝫ.
1 Ueritas eſt, Uos debetis ſcire, † ꝙ accuſatio ſuſpecti fit ad du
plicem finem,qn̄qꝫ ad remouendum tutoꝛem,qn̄qꝫ fit ad punien
dum. Accuſatio que fit ad remouendum,bene p̄t demandari
quo ad cognitionem. Ita loquitur d.l.cognitio.in pꝛincip.ſ.de
off.eius cui man.eſt iuriſd. Remotio autem eſt duplex,vt dice-
bat Ia.Bald.vna que fit a lege eo ipſo,ꝙ poſtulatur ſuſpect[9],
l.quod ſi foꝛte.§.j.ſ.de ſol.⁊ C.de ſuſpe.tut.l.eum quem.⁊ iſtaꝫ
remotionem poſſet bene iudex delegatus declarare,qꝛ lex ipſa
facit. Alia eſt remotio,que fit per ſnīam,⁊ illa non p̄t fieri a dele
gato,niſi ſit delegatus pꝛoconſulis,vel pꝛetoꝛis.d.l.j.§.an au-
tem.ſ.de ſuſp.tu. Qn̄qꝫ fit accuſatio ſuſpecti tutoꝛis ad puniē-
dum,⁊ de iſta accuſatione ſolus pꝛeſes pꝛouincie cognoſcit,ca
ſus eſt hic.nec de hac p̄t cognoſcere legatus pꝛetoꝛis, vel pꝛo-
conſulis. Qn̄qꝫ etiam ipſe pꝛetoꝛ de hac non cognoſcit, ſed ad
pꝛefectum,vel pꝛeſidem remittit,vt in l.j.in fi.cum l.ſeq.ſ.de ſu
ſpec.tu. ⁊ l.j.§.item ſolent.ſ.de off.pꝛefec.vꝛb. Et quod iſte.§.
debeat ſic intelligi,apparet ex materia,in qua iſte §.eſt ſituat[9],
ſcꝫ in accuſationibus criminalibus ad vindictam publicam, ⁊
2 iſta eſt veritas. ¶ Ulterius pꝛocedo,† dicitur hic.qui deſiſtit
a crimine ſuſpecti,non incidit in Turpilianum. Contra,crimē
ſuſpecti eſt publicum iudicium,l.j.§.conſequens.ſ.de ſuſp.tu.
b ergo deſiſtens incidit in Turpilianum.[b]Sol.nego pꝛimuꝫ,qꝛ
non eſt publicum iudicium,⁊ ideo non punitur per ſenatuſcon
ſultum Turpil.ſed alias extra oꝛdinem:vt l.⁊ in pꝛiuatis.⁊ l.ſi
quis repetere.§.i.j.eo.ti. Et ꝙ non ſit publicum iudicium dic,
vt dix in l.j.ſ.de pub.iud.⁊ in l.damni.ſ.de dam.infec. Dici-
3 tur hic,†qui deſiſtit ab accuſatione Turpiliani, non incidit in
Turpilianum. Contra.ſ.ea.l.§.j. vbi deſiſtens ab accuſatione
ſimpliciter,incidit in Turpilianum. Huius timoꝛe quidaꝫ va
riant lectu.huius legis, ⁊ fatentur ꝯꝛium,ſcilicet ꝙ incidant in
Turpilianum:⁊ quod hic dicitur,contra deſertoꝛem,⁊c.intelli-
gunt deſertoꝛem militie. Hec opin. eſt falſa,qꝛ Turpilianum
eſt crimen pꝛiuatum l.tij.in fi.ſ.de pꝛeuari.ideo deſiſtēs a Tur
piliano,in turpilianum non incidit,vt hic.j.eo.l. ⁊ in pꝛiuatis.
4 ¶ †Quero,†hic dicitur,qui accuſat hoc ſenatuſconſulto, non
eſt accuſatoꝛ,quid eſt hoc dictum: Gloſ.dicit,non eſt accuſatoꝛ,
vt deſiſtens incidat in Turpilianū,ſed bene eſt accuſatoꝛ alias,

Sed poſſemus forte dicere aliter. Qui accuſat hoc ſenatuſcō.
non eſt accuſator, ſed magis delator, deferens in fiſcum cām ci-
uilem, ꝛ pecuniariam. Hoc vr̃ probari in l.j.ī.de iur.fiſ.

ADDITIONES.

a Alex. ¶ Suſpecti. Adde quod not. Bald. in l.ij.ſ̃.de pena iudi.
qui male iud.
b Alex. ¶ Incidit in Turpilianum. Et de iſta pena ſenatuſconſ.
Turpil. vide oĩno Jo. And. in addi. Spec. ti. de accuſ. §. quinto
tractandum eſt. vbi multorum opin. refert, ꝛ aliqui ſunt caſus, ꝛ
perſone, que non incidunt, vt in l. mulier. ī. e. ꝛ in l. in ſenatuſcon
ſultum. §. eos. ꝛ l. diuus. ꝛ l. querebaẗ. ꝛ in l. ꝛ in priuatis. ī. eo. ꝛ
dr̃ in l.j.de collu.dete. ꝙ qñ cā eſt allegata ante lit. conteſta. niſi
actio ſit famoſa authoritate rei, ꝙ licitum eſt deſiſtere. Item in
cā criali lꝫ deſiſtere, per gratiam intelligas, ꝛ ſic intelligitur. ī.
eo. l. mulier lite vero non conteſtata lꝫ deſiſtere, niſi authoritate
iudicis, ꝛ conſenſu rei, niſi per talem accuſatorem reus ſit infa-
matus, ꝛ poſitus ad tormenta. Sic intelligitur l.ij. C. de aboli. ꝛ
adde no. per Bar. in l. queſitum. ī. eo. ꝛ vide in materiam no. ꝑ
Bar. in l. tranſigere. C. de tranſac.

1 ☞ Inſtigantes ad accuſandum, tenentur de crimine calum-
nie, ꝛ Turpiliani.
2 Inſtigator poteſt accuſationem proſequi, etiam accuſatore de-
ſiſtente.
3 Nuncij quorum medio fiunt tractatus maleficij puniuntur.

§. Incidit. Hic eſt nota. tex. vides ergo, ꝙ tres pu-
niuntur, ſcꝫ, mandans, ꝛ ille per quē factū
eſt mandatum, ꝛ mandatarius, ꝛ ēt puniuntur iſti inſtigatores,
ꝛ ſubmittentes. ¶ Op. gl. de l. Athaletas ſeruus. ſ̃. de fal. Sol.
vt ibi. Item op. de l. ob hec. ſ̃. de his qui no. infa. Sol. vt ibi. I-
tem op. ex gl. de l. aut qui aliter. §. pen. ſ̃. quod vi aut clam. vbi
iſte, per quem quis mandauit, non teneẗ. Solu. hic loquitur in
delictis grauibus: ibi in leuibus, ꝛ dicam plene in l. non ſolum.
1 §. mandato. ſ̃. de iniur. In ꝯrijs expeditis, ex hac l. † not. ꝛ tene
menti, ꝙ de crīe Turpi. ꝛ calumnie, teneẗ non ſolum falſus accu
a ſator: ſed oēs iſti ſubmittentes, ꝛ inſtigantes.[a] Secundo no. † ꝙ
2 inſtigantes, ꝛ mandantes pñt proſequi accuſationem, ēt prin-
cipali accuſatore deſiſtente, ꝙ eſt not. quod apparet ex eo, ꝙ in-
ſtigator, vel mandans incidit in Turpi. ſi non probat, ꝛ non ꝓ-
ſequitur, vt hic. Dices tu, Iſte tex. hoc non dt, imo incidit in cri
men calumnie, vel Turpil. ꝑꝑ calumniam vel deſiſtentiā ipſius
veri accuſatoris, vt dt hic tex. ibi, niſi ſubornatus accuſator ꝓ-
bauerit. Sed certe hoc non obſtante dico, ꝙ pt proſequi. Caſus
3 eſt in l. ſenatuſconſ. in prin. ī. eo. quod tene menti. ¶ † Ulti. not.
illud, ꝙ dr̃ de iſto nuncio, per quem mandatum tale eſt factum.
ꝛ no. ꝯ nuncios, per quos fiunt iſti tract. malefic. vt puniantur. ꝛ
b ſic eſt caſus pro gl. que dicit, not. arg. ꝯ proxenetas[b]. l. ſi ſcien-
c te. ſ̃. de parric.[c]

ADDITIONES.

a Alex. ¶ Et inſtigantes. Non ſolum falſus accuſator: ſed ēt oēs
ſubmittentes, ꝛ inſtigantes tñt hac pena, ꝛ ipſi ēt mādantes qōn-
nem ꝓſequi accuſatore non ꝓſequente, ꝛ vide Bald. per illum
tex. in l. in ſenatuſconſultum. §. an ad eos. ꝛ glo. in l. ob hec ver-
ba. ſ̃. de infam.
b Pom. ¶ Contra pxenetas. Bal. in c.j. §. ſimiliter. de cōtrouer.
inueſt. in feu. tꝫ ꝯ illam gl. vide ibi no. De portatoribus litera-
rum continentium prodimenta, ꝛ traditiones, ꝛc. ꝛ qd de illis, q
committunt eis literas, vide in l.j. ſ̃. ad l. Jul. ma. Idē dt Bal.
in portante literas ſcienter, ſꝫ eum in l.j. §. ne aūt. C. de cad. tol.
c Alex. ¶ De parric. Uide Bal. ꝛ Ange. in d. l. ſi ſciente. ꝛ Bal. in
l.iij. §. ſi pcurator. ſ̃. ꝙ quiſqꝫ iu. in reportatis antiquis, lꝫ Bal.
ꝯrium teneat in c.j. §. ſimiliter. de contro. inueſt.

1 ☞ Pronunciatum extinguitur per appellationem.
2 Procurator fiſci, non dꝫ citari ad proſequendam cām appella
tionis i cā criminali: ſed accuſator ipſe proſequi dꝫ.
3 Iudex a cuius ſnīa appellatur, in cauſa criminali, an debeat ci-
tari ad defendendam eius ſnīam.

1 §. Reus. Not. ꝙ per appellationem extinguitur † ꝓ-
nunciatum. Oppo. gl. ꝙ non extinguatur, ſed
ſuſpendatur. l. furti. §.j. de his qui no. infa. ꝛ C. de tem. app. l. fi.
§. illud. Gl. dt illud eē verum de fictione iuris. Alibi tꝫ gl. ꝯrīū,
a ſcꝫ ꝙ vere non extinguatur, ſed ſuſpendatur[a]. l. tale pactum. §.
qui ꝓuocauit. ſ̃. de pact. Pro quo facit l. qm̃ multa facinora. C.
ad l. Jul. de vi. ꝛ l. ꝑcipimus. ante medium legis. C. de app. Ue
ritas eſt, ꝙ in totum extinguitur, vt probatur hoc. §. quod appa
ret. qꝛ ſecuta condemnatoria ſnīa orit actio ex ſnīa confirmāte,
non ex prima, vt no. C. de app. l. eos. in prin. ꝛ ꝙ in totum extin-
2 guaẗ, tꝫ gl. hic, ꝛ in d. l. furti. ꝛ l.j. ſ̃. de re iud. ¶ † Ulti. vides hic
caſum, ꝙ accuſator dꝫ ꝓſequi appellationem. Pro hoc conſul-
ui ſemel in curia ducatus. Aliquis ꝯdemnatus appellauit, vtrū
ad ꝓſequendam appellationis cāꝫ debeat citari ꝑcurator fiſci:
b Et vr̃ ꝙ ſic, qꝛ fiſco, eſt condemnatus. Contrariū determinaui[b]
per hanc leg. qꝛ accuſator ipſe dꝫ ꝓſequi cām appellationis, vt
hic, ꝛ l. fi. C. ſi re. vel accu. mor. fue. ꝛ ſi pend. app. mors inter. vr̃
.n. conſtituiſſe lex talem accuſatorem ſyndicum, ꝛ ꝑcuratorem
fiſci, ad iſtam cām. Preterea, ꝓbaẗ per rōnem, nam inter fiſcuꝫ,
ꝛ priuatum eſt iudex ꝑcurator Ceſaris: ſed inter priuatum, ꝛ
priuatum eſt iudex p̃ſes, vt C. vbi cau. fiſ. p totum, ſed cāe crium
lꝫ tractetur de pecunia applic. fiſco, debent coram p̃ſide tracta
ri. l.j. C. vbi cau. fiſ. ꝛ ſic pꝫ ꝙ tractaẗ inter priuatos, ꝛ hoc ē ve-
3 rum. ¶ † Quero vtrum[c] iudex, a cuius ſnīa appellatur, debeat
c citari qñ appellaẗ a cā criminali, vt iudex veniat ad defenden-
dum ſnīam ſuam: Inno. ponit in c. cum ſpeciali. ex̃ de appella.
Dicam in materia de appell.

ADDITIONES.

a Alex. ¶ Sed ſuſpendaẗ. An ꝑ appellationem extinguatur pro-
nunciatum, dic vt ꝑ Bal. in repe. l. tale pactum. §. qui ꝓuocauit.
de pac. ꝛ ꝑ alios in l. qui a latronibus. ſ̃. de teſta. Et ꝙ nō extin
guatur, ſed ſuſpendaẗ, ꝓbaẗ de iureiu. c. veniens. ꝛ de re iud. c.
cū inter. ꝛ de app. c. ſepe. §. quod ſi. ꝛ ij. q. vj. can. anteriorum. §.
illud. ver. orientalis. ꝛ c. ſi a iudice. de app. in vj. ꝛ vide in Spec.
in tit. de app. §. nunc br̃. in princip. ſicut literarū. ꝛ ꝑ Canon. in
c. paſtoralis. de off. deleg. Fallit aūt cōis concluſio, in ſnīa excōi
cationis, que trahit ſecū executionem, nec appellatio extinguit,
nec ſuſpendit ꝓnunciatum. c. paſtoralis. de app. ꝛ no. Bar. in l.
ſi de proprietate. ꝛ ibi gl. C. ſi a non comp. iud. Item alio mō vr̃
limitare Jo. And. in c. is cui. de ſen. excōm. in vj. ꝛ vide plene
Bal. ꝛ alios in l. ſi cā cognita. C. de tranſ. ꝛ vide Bal. in l.j. C. ex
delic. defun. ꝛ facit no. q. quaꝫ poſuit Bal. in l.j. alias ij. de exec.
rei iud. ꝛ vide Bal. in rub. C. de app. ꝛ Imo. ꝛ ſequaces in l.j.
de app. Quid aūt in appellatione ab interlocutoria, vide Bal.
in l. furti. §.j. ſ̃. de infa. Quid in reſtitutione, vide in l. illud ſcien
dum. ī. de app. ꝛ vide que habes in l. eos. de re iudi. Adde, an ꝑ
petitionem conſilij ſapientis ita extinguatur, vel ſuſpendatur,
quemadmodum per appellationem, Ro. conſi. ccxxv.
b Alex. ¶ Contrarium determinaui. Si accuſatus, ꝛ ꝯdemnatus
ad penam fiſco applicandam appellat, ꝛ ſnīa feratur abſoluto-
ria, non citato procuratore fiſci, vꝫ. quod tene menti.
c Alex. ¶ Quero, vtrum. Utrum iudex, a cuius ſnīa appellaẗ de-
beat citari, ꝛ qūo, vide quod dixi in l. de vnoquoqꝫ. ſ̃. de re iudi.
ꝛ adde Bal. in l. edita. ver. decimotertio queritur, nunquid. ibi,
hinc eſt qñ, ꝛc. C. de eden. ꝛ in l. ſancimus. C. de iudic. ꝛ adde ꝙ
Saly. in l. ſi qs. C. ſi re. vel accu. mor. dixit, ꝙ ſi iudex per moduꝫ
inquiſitionis ꝑceſſit in cā appellationis, non eſt citādus. l. eos.
§. ſuper his. C. de app. ꝛ ꝑ alias rōnes, quas ibi vide per eum. ꝛ
in materia, vide oĩno Bal. in rub. C. de iudi. ad fi. ꝛ in l. ꝑ hanc.
C. de tem. app. ꝛ Inn. in c. olim. in fi. de accu. Adde an iudex ci-
tandus ſit, a cuius ſnīa appellatur, Ro. conſi. cccxliij.

LEX II.

1 ☞ Deſiſtens ab accuſatione ciuili, non admittitur ad accuſan
dum criminaliter.

Qui deſtiterit. Lex iſta hꝫ duas lect. ꝛ
vna eſt bona, ꝛ alia me-
1 lior. No. ex vna lec. † ꝙ qui deſtitit ab accuſatione ci-
a uili non admittitur[a] ad accuſandum criminaliter, ſu
per eodem facto. quod tene perpetuo menti.

ADDITIO.

a Alex. ¶ Non admittitur. An aūt ſi quis ꝓteſtatur ſe accuſatu-
rum, poſtea deſiſtit a tali ꝓteſtatione, an amplius audiatur. tex.
eſt no. ꝙ non, in l. miles. §. ſi ſocer. ꝛ ibi Bal. ſ̃. de adul. vide eun
dem Bar. in l. ſi maritus. §. ſed ſi negauerint. eo. ti. de adul.

LEX III.

a Et in priuatis. [a] Quero, quid vult di-
cere, ꝛ in priuatis, ꝛ ex-
traordinarijs criminibus: Gl. ponit plures expoſi-
tiones. Tene primam, vt priuata dicantur nomina-
ta, extraordinaria dicantur innominata.

ADDITIO.

a Alex. ¶ Et in priuatis. Circa hoc quod hic dixit gl. quod in cā
ciuili tractus in iudicio per calumniam, poteſt puniri crimina-
liter, vide Bal. in l. ſi tibi. C. de lib. cau. ꝛ vide quod habetur in
l. ſtellionatus. ſ̃. de crimi. ſtel.

Lex

LEX IIII.

Mulier. Op.de l.femina.C.eo. Plures ſolu.
dantur in gl.Tu potes tenere ꝺ dua-
bus vnã,vel ꝙ mulier hic deſtitit pacto:in ꝯrio de-
ſtitit pnia.Uel aliter,hic loquitur in crie falſi,in quo
lꝫ deſiſtere.l.Athaletus ſeruus.ſ.de fal.⁊ ibi no.⁊ vtraqꝫ ſolu.
ſol.eſt bona.

§.Poſt abolitionem. Opp.j.eo.l.ſi quis
repetere.Sol.Hic
loquitur in abolitione priuata:ſecus in publica.

LEX V.

1 ☞Deſiſtens ab accuſatione qñ incidat in Turpilianum.

Queſitum. Op.⁊ vr̃ ꝙ deſiſtens ante lit.ꝯte
ſta.teneatur crie Turpiliano, vt
j.e.l.ſenatuſconſ.§.qui poſt. Huius ꝯrñ timore fue-
a runt opin.[a]inter Jo.⁊ Azo vna parte,⁊ Hug.ex alia
1 parte.Dicit Jo.†ꝙ deſiſtens añ lit.conteſt.incidit in Turpil.i.
ſniam Turpiliani.d.l.ſenatuſconſ.§.qui poſt. Hug.dꝫ ꝯ. Pro
hoc alle.legem iſtam. Sed Jo. ad iſtam l.rñdet,ꝙ non tenetur
verbis,ſed ſnia.Jtem facit pro Hug.qꝛ ante lit.conteſt.non dr̃
quis agere,ſed agere velle.i.amplius non peti.ſ.rem rat.hab.
Ad hoc p̃t rñderi,ꝙ eſt verum in ciuili:ſed ſecus in criali.Jtem
pro Hug.facit l.miles.§.ſocer.ſ.de adult. ſed ibi libellum non
dedit.Jtem pro facit Hug.ſ.de in ius vo.l.libertus.⁊ l.quam-
uis.ſed ibi tex.loquitur in caſibus,in quibus lꝫ deſiſtere.Jtem
facit pro Hug.l.ſine metu.C.de adul.Sed ibi loquitur in per-
ſonis,que pñt deſiſtere d.l.ſenatuſconſultum.§.eos.j.eo.Quid
dicemus:Gl.cõiter tꝫ opi. Jo.per d.l.miles.§.ſocer.ſ.de adul
te.⁊ l.j.C.ad Turpi.⁊ Dy.etiam.ſed Cy.in d.l.j.C.eo.dt,quod
poſt datum libellum.⁊ poſt datum fideiuſſorem de proſequen-
da lite,incidit in Turpilianum,vt ibi:ſecus ante lit.conteſt.quã
opi.refert gl.in l.j.C.vt intra cer.tem.queſt.cri.ter.Mihi aũt
b vr̃ ſic dicendum[b],quidam ſunt caſus,in quibus lꝫ deſiſtere ex
qualitate perſone accuſatoris,vt.ſ.e.l.j.§.accuſationem.in fi.
⁊ d.l.ſenatuſconſultum.§.eos.Quidam etiam ſunt caſus in q-
bus lꝫ deſiſtere ex qualitate delicti.l. Athaletus ſeruus. ſ.de
fal.Et de iſtis non eſt querendum,an incidat in Turp.⁊ hoc mõ
p̃t intelligi hic.Quidam ſunt caſus,in quib.non lꝫ deſiſtere,⁊
tunc eſt aduertendum de tpe.Quoddam eſt tp̃s poſt lit.conte-
ſta.⁊,tunc nullo modo lꝫ deſiſtere.vt.ſ.eod.l.ſenatuſconſ.§.qui
poſt.⁊ hoc ſm oẽs.Quoddam eſt tp̃s ante lit.conteſt.poſt datũ
libellum,⁊ poſt datum fideiuſſorem de proſequenda lite,⁊ tunc
etiam non lꝫ deſiſtere,vt l.j.C.ad Turpil.⁊ quod not.in l.j.C.vt
intra cer.tem.queſt.cri.ter.Quoddam eſt tp̃s añ datum illum
fideiuſſorem,poſt ꝓductam tñ accuſationem:⁊ hic eſt aduerten
dum,aut reus eſt iam citatus,vel non,vt reo citato,nullo mõ li
ceat deſiſtere,vt in auth.qui ſemel.C.quõ ⁊ qñ iud. coniuncta l.
abſentem.j.de pe.ante citationem vero lꝫ deſiſtere,ſm ꝙ in ciui
libus lꝫ.Quoddam eſt tp̃s ante accuſationem propoſitam , tñ
poſtquam quis minatus eſt ſe accuſaturum , lꝫ de hoc dederit
libellum preſidi vel principi,ſcꝫ ꝙ volebat accuſare, nõ ꝙ accu
ſabat.⁊ tunc indiſtincte lꝫ deſiſtere, vt.ſ.de adul.l.miles.§.ſo-
cer.⁊ hic.

ADDITIONES.

a Alex.¶Fuerunt opi.Deſiſtens ante lit.conteſt. non incidit in
Turpilianum.⁊ vide in materia que dixi in l.j.§.ſuſpecti.ad fi.
ſ.eo.poſt Bar.⁊ late Cy.⁊ doc.in l.j.C.eo.per Jo.And.in add.
Spe.in ti.de accu.in iij.par.§.quinto tractandum.in ver.j.⁊ vi
de que no.Bart.in l.ſi maritus.§.ſi negauerint.ſ.de adulte.in
ver.iij.C.vt intra cer.temp.⁊ doct.in c.licet.de accu.plene per
Bal.in l.accuſationibus.in vlti.col.C.qui accuſ.⁊ Ang.in rub.
C.de in ius vo.per Bal.in l.j.C.qui acc.qui dicit, ꝙ accuſator
poſt lit.conteſta.p̃t cogi per iudicem perſiſtere in accuſatione,
nec aliquo modo p̃t deſiſtere,niſi obtenta abſolutione,ſed ante-
quam reus rñdeat,bene poteſt deſiſtere.
b Alex.¶Sic dicendum.No.ꝙ dr̃ia eſt inter deſiſtentem peni-
tus ab accuſatione,⁊ differentem proceſſum, ita ꝙ labatur in-
ſtantia,⁊ eum qui contumat intra tp̃s inſtantie differendo pro-
ceſſum,vt no.declarat Bal.in l.qui crimen.C.qui accu.

LEX VI.

Ab accuſatione. Deſtitit.i.expreſſe
depoſuit per actũ
accuſationi ꝯrium.l.queſitum.ſ.de adul.⁊ j.pro x.§.
Potes etiam ponere exemplum Bar.

§.Deſtitiſſe videtur. Scꝫ tacite.circa hũc
§.dic, vt dixi.ſ.eo.l.j.
§.ſi quis autem.

1 ☞Syndici,⁊ alij officiales,qui neceſſitantur denunciare non te
nentur,niſi de euidenti calumnia.
2 Syndicus denuncians ſi non probat,⁊ quod ſit in euidenti ca-
lumnia punitur ex ordinem.
3 Notorium dicitur,ꝙ hꝫ cauſam permanentem:manifeſtũ cau
ſam momentaneam.

§.Nunciatores. Notab.§.eſt p ſyndicis cõita-
tis. Quero.exemplũ huius l.
Gl.ponit in curioſis,⁊ in alijs officialibus,qui ſine inſcriptio-
ne hñt denunciare.l.ea quidem. C.de accu.⁊ C.de curioſis.l.ij.
¶Secundum circa legem noſtram quero,qꝛ hic eſt duplex li-
tera,quidam hñt aſſiſtere,quidã hñt abſtinere,que litera ſit ve
1 rior:†Rñ.⁊ pro hũi declaratione p̃mitto vobis,ꝙ iſti ſyndici,⁊
ceteri officiales,qui denunciant ex neceſſitate officij non tenenť
a niſi de euidenti calumnia[a].l.tutorem.ſ.de his qui.vt indig.⁊ l.
poſt legatum.§.aduocatum fiſci.e.ti.Hoc p̃miſſo,ſi quidem ha
bes aſſiſtere text. fiat ꝓprie,qꝛ debent probare cria que inten-
dunt:alias punietur de euidenti calumnia.Si habetis abſtine-
re,ſimiliter ꝓcedit,qꝛ p̃t abſtinere,nec punietur de p̃ſumpta ca
2 lumnia,ſꝫ punieť de euidẽti calumnia.¶†Quero,qualiter pu
nientur iſti ſyndici:punienť ne de crie Turp.Gl.vr̃ velle ꝙ ſic:
ſed veritas eſt,ꝙ non puniuntur Turpiliano,ſed puniuntur ex
ordinem.l.diuus.§.fi.ſ.de cuſt.reo.¶Dr̃ hic,notorijs quero,q̃
3 †dicanť cria notoria: Tractatum de notorijs cribus non habe
b mus in iure noſtro,ſed Cano.hñt[b] tractatum longũ.⁊ Spe.po
nit ti.de not.cri.⁊ eſt modus procedendi per ſe de notorio crie.
quod dic.vt in d.ti.de not.cri.⁊ Cy.C.de accu.l.ea quidem.tãgit
aliqualiter.Tñ quantum ad propoſitum noſtrum ſm doct. no-
ſtros,notorium dr̃ proprie illud,ꝙ hꝫ cãm permanẽtem. Illud
vero ꝙ hꝫ cãm momentaneam,dr̃ magis manifeſtum,quam no
torium.l.cunes.⁊ ibi no.C.de appel.Hoc ꝓbat tex.in auth.qui
ſemel.C.quõ ⁊ qñ iud.vbi proponere edicta p̃t facere aliquid
tranſire in notorium,qꝛ hꝫ cãm permanentem.Sed vxor pre-
conis paucis innoteſcit,qꝛ hꝫ cãm momentaneam.Et pro hoc
facit quod no.ſ.qui ſatiſ.cog.l.ſi vero.§.qui pro rei.Sꝫ Cano.
dñt aliter.¶Sed circa hoc inſtať.ſi crimina notoria ſunt denũ
ciata ad quid dꝫ aſſiſtere nunciator:Rñd.p̃t intelligi notorium
proprie.i.valde manifeſtum,tunc hꝫ neceſſe aſſiſtere,vt probet
eſſe notorium. ¶Jtem p̃t intelligi notorium,vt dicatur noto-
rium ipſa denunciatio,que inducit crimen in notorium , ⁊ tunc
dꝫ aſſiſtere,vt probet crimen.⁊ iſte due expoſitiones tanguntur
hic,in gl.j.ſuper verb.aſſiſtere.

ADDITIONES.

a Alex.¶Calumnia.No.de pena denunciatoris deſiſtentis,⁊ vi
de Bar.in l.diuus.ñ.de cuſt.reo.ſ.Et quid de ſyndico, vide.j.
⁊ facit quod no. Bar.in l.in ſenatuſconſultum.§.an ad eos.j.eo.
b Alex.¶Sed Canon.hñt.Que dicantur cria notoria.⁊ an ſuper
iſtis cribus valeant probationes facte ordinario tramite omiſ
ſo,dixi in l.ij.§.ſi publico.ſ.de adul.⁊ Bar.hic,vide oĩno Jnno.
in c.ſtatuimus.de off.delega.⁊ plene in c.fi.de coha.cle.⁊ mu.⁊
dt Jo.⁊ ibi do.Ant.in c.cum ſpeciali.§.j.de appel.quod delictũ
dr̃ notorium ſi quis de delicto conuictus eſt per teſtes , ꝯ quos
nihil oppoſuit,vel per ſniam a qua non appellauit , vel ſi fuit
confeſſus ⁊ confeſſionem non impugnat.

§.Calumnie. Op.ꝙ teneatur crie iniuriarum,non
de calumnia.l.lex Corne.§.ſi quis li-
brum.ſ.de iniu.⁊ l.quod ſenatuſconſultum.eo.ti.Gl.fatetur,ꝙ
puniť crie iniuriarum,non crie calumnie. Sed ſm hoc non face
ret ad hunc ti.ideo gl.dt,vt talis qui de hoc,⁊c.q.d.ille,qui in il
la accuſatione calumniatur,crimine calumnie punitur,⁊ ſic ap
paret,ꝙ illud eſt crimen publicum. Sed certe ego dixi in l.j.ſ.
de pub.iudi.ꝙ crimen,de quo loquitur d.l.quod ſenatuſconſul
tum.non eſt publicum iudicium,eo modo,quo appellantur pu-
blica iudicia in l.j.ſ.de pub.iud.Sed tñ hec lex non probat,ꝙ
in d.l.quod ſenatuſconſultum.illud crimen ſit publicum: qꝛ e-
tiam qui calumniatur in priuato crimine , punitur de calum-
nia,vt no.in l.j.§.j.ſ.eo.ti.

LEX VII.

Si quis repetere. Uos habuiſtis in
l.libellorũ.§.fi.ff.
de accu.⁊ videbitis ſtatim.j.eo.l.aut priuatim. §.fi.
quod poſt abolitionem impetratam , licet repetere
reum intra triginta dies , modo queritur vtrum tempore, quo
reus repetitur , poſſint obijci exceptiones,que ante obijci non

poterant: R̃n̄r hic in tex. ↄ hunc tex. habuiſtis caſum. ſ. de ac-
cu. l. hos accuſare. §. hoc bñficio. Sol. vt ibi dixi: hic nõ repeto.

1 ☞ Conueniri iniuriarum an poſſit qui ↄ me egit ciuiliter, ⁊ ca
lumnioſe.

§. Stellionatus. Vides ꝙ in priuatis cri
minibus non hꝫ locũ ſe
natuſcon. Turpil. ſed punitur officio iudicis ex ordineꝫ, vt hic,
1 ⁊ in l. ⁊ in priuatis. ſ. eo. ⁊ in l. j. §. ſuſpecti. ſ. eo. ¶ † Querit gl.
aliquis egit ↄ me ciuili actione calumnioſe, an poſſit conueniri
actione iniuriarum: V̄r ꝙ non, q̄ in ciuili iuratur de calumnia,
⁊ per hoc tollitur actio iniuriarum, que competit pro calumnia,
vt Inſti. de pe. teme. litig. §. j. In ↄ̃rium v̄r, ꝙ etiam in cr̃iali iu
ratur de calumnia, vt C. de iur. cal. l. j. ſed in cr̃iali quis p̃t de ca
lumnia accuſari ergo etiam in ciuili. R̃n. ꝙ in actione iniuriaꝫ
p̃t conueniri. Caſus eſt in l. item apud Labeonem. §. ſi quis nõ
debitorem. ſ. de iniu. ⁊ l. ſi creditor. ⁊ l. ſi iniurie. ſ. de iniu. Nõ
ob. ꝙ d̄r de iuro calum. q̄ fateor, ꝙ excuſat calumnia preſum-
pta, non ab euidenti, vt dixi. ſ. eo. l. j. §. queri p̃t.

LEX VIII.

Abolitio. Hic iuriſconſ. incipit tractare ſm̄
partem rub. ſcꝫ de abolitionibus.
No. id quod dicit tex. ꝙ eſt nota. ꝙ triplex eſt aboli-
tio. ſcꝫ, publica, legalis, ⁊ priuata.

LEX X.

1 ☞ Abolio quid ſit.

At priuatim. §. Triginta dies. Quero, an per abolitionem recedatur to-
taliter a prima inſtantia: Gl. hic v̄r dice-
cere, ꝙ non: q̄ iſta repe. fit redeundo ad primam inſtantiam, nec
em̄ totaliter prima accuſatio perimitur. Vide gl. in verb. rei. q̄
incipit licentia. ibi, ⁊ no. ⁊c. Cy. in l. j. C. de abo. d̄t, ꝙ iſta glo. eſt
falſa, per l. libellorum. ver. quod ſi libelli. ſ. de accu. Dicit eniꝫ
1 † ꝙ abolitio nil aliud eſt, ꝙ̃ nomen rei aboleri inter reos, ⁊ eum
a iudicij inſtantia abſoluere. Et hoc v̄r probari. j. eo. l. ſi inter-
ueniente. circa fi. Pro hoc etiam diffinitio abolitionis, quaꝫ po
nit gl. C. de abo. in rub. tñ hoc non obſtante, puto gl. verum dice
re. Nam rei nomen aboletur per pub. abolitionem, ⁊ per lega-
lem, cum licentia redeundi ad accuſationem intra xxx. dies, ⁊ ſic
cum licentia repetendi. Non eſt ergo abolitio ſimplex: ſed con-
ditionata: merito ad eandem inſtantiam p̃t redire. Hoc probat
hic tex. ⁊ gl. dicit etiam in d. l. libellorum. in fi. ſ. de accu.

LEX XI.

a **Querebatur.** [a] Qñ quis accuſationem nõ
pſequit, q̄ iudex exceptio-
nem tp̃is obſtare, pnunciat in Turpil. non incidit. h.
d. ſm̄ veram lec. Op. de l. j. §. accuſationem. ſ. e. Gl.
dat plures ſol. V̄r teneatis iſtam, ꝙ hic omiſit pſequi caſuꝫ:
q̄ iudex pronunciat illam exceptionem obſtare, ⁊ iſta exceptio
hꝫ vim abolitionis, merito in Turpilianum non incidit.

ADDITIO.

a Alex. ¶ Querebat. Qui deſiſtit eo, q̄ iudex pronunciauit non
eſſe procedendum, non incidit in Turpil. Et qñ quis dicat deſi
ſtere, vide gl. no. ⁊ ibi Bart. in l. Papinian⁹. §. j. ſ. de inof. teſt.

LEX XII.

Si interueniente Qui reum nõ re-
petit publica a-
bolitione interueniente, in ſenatuſconſ. non incidit. h.
d. Hic v̄r tex. ꝙ per abolitionem inſtantia extingua-
tur, ⁊ quod reus a iudicio eximatur. Sed vt dixi vobis in l. aut
priuatim. in fi. ſ. eo. iſta exemptio, ſi ſub conditione niſi xxx. dies
repetatur.

LEX XIIII.

1 ☞ Tutor accuſare p̃t nomine pupilli, ⁊ dꝫ dicere, ꝙ accuſat cau
ſa pupilli, ⁊ pro pupillo.

Diuus Vide gl. in verb. pupilli cauſa. que inci-
pit, non noĩe, ⁊c. videtis hic gl. que dicit,
tutorem non poſſe accuſare noĩe pupilli. † Sꝫ ego te
1 nui vobis ↄ̃rium in l. ij. §. fi. ſ. de accuſ. tñ ex hac lege
habetis practicam, vt tutor dicat ſe accuſare cã pupilli, ⁊ p pu-
pillo, lꝫ non dicat, non. ĩne pupilli.

LEX XV.

1 ☞ Inſtigator dicitur, qui probationes accuſatori parat.
2 Delictum quod, ⁊ qñ probari poſſit per inſtr̃m.

In ſenatuſconſultum No. tex.
ꝙ dicit,
hoc aũt verbuꝫ, peregiſſent dꝫ ergo accuſationẽ pa-
gere, non ſolum qui accuſat, ſed etiam inſtigator, vt
hic, ⁊ dixi. ſ. eo. l. j. §. incidit. ¶ Quero, quid vult dicere tex. ibi,
quinqꝫ chirographũ. Gl. exponit duob. mo. Vno mõ, ꝙ loquat̃
in chirographo, in quo continet̃ ſe daturum pecuniã ſi accuſa-
ret, ⁊ iſte d̄r inſtigator, ⁊ punit̃, vt. ſ. e. l. j. §. incidit. Et alio mõ d̄t
gl. chirographum, quo continebantur probationes, p quas de-
1 lictum poterat pbari. Ita no. hic in j. gl. in fi. Ex hac gl. no. † ꝙ
inſtigator d̄r, qui parat accuſationi pbationes. Vidiſtis. ſ. eo.
l. j. §. incidit. ¶ Secundo no. ſm̄ hanc lec. ex iſta gl. ꝙ delictũ p̃t
a probari p inſtr̃m. [a] Hanc q. diſputauit Iac. de Are. quam refert
in l. pe. C. de prob. ꝙ per inſtr̃m poſſit probari delictum, v̄r ca-
ſus no. hic ⁊ no. in l. ↄ negantem. C. ad l. Aqui. ⁊ C. quor. app. nõ
reci. l. ij. In ↄ̃rium v̄r text. in l. diuus. ſ. de cuſt. reo. ⁊ ſ. de teſti.
l. iij. §. idem diuus. ibi. teſtibus, non teſtimonijs eſſe credenduꝫ.
2 Dic b̄r, † quoddam eſt maleficium, ꝙ committit̃ ↄ̃hendo, ⁊ illud
p̃t probari per inſtr̃m, vt hic. facit. ſ. de his qui not. infa. l. qñ. ⁊
C. de ſep. vio. l. j. Si. n. facimus ſocietatem ob aliquem accuſan
dum, vel non accuſandum, certe poterit probari iſta ſocietas p
inſtr̃m. Quedaꝫ ſunt delicta, que aliter committunt̃, ⁊ tunc ſi vo
lo producere inſtr̃m ad pbandum aliquod adminiculum circa
delictum, vt q̄ volo probare, quod dediſti damnum in re mea,
ad pbationem dñij produco inſtr̃m, tunc poſſum. Idẽ ad pba-
tionem adulterij, produco inſtr̃m, quo probatur matrimonium.
hoc p̃t fieri l. ↄ negantem. ⁊ quod ibi no. C. ad l. Aqui. Sic poſ-
ſet intelligi. l. ij. C. quor. app. non reci. Hoc ẽt mõ poſſet intelli-
gi hic. Si vero volo probare ipſum maleficiuꝫ directo p inſtr̃ꝫ,
vt q̄ cum tu percuteres aliqueꝫ, ille dixit notario, ſcribas, ꝙ ta
lis me percuſſit, tunc delictum per inſtr̃m non p̃t probari d. l. di
uus. ſ. de cuſt. reo. ⁊ l. iij. §. idem diuus. ſ. de teſti. q̄ iudex dꝫ au
dire teſtes, qui dicant hoc, vt in auth. apud eloquentiſſimum. C.
de fi. inſtr. ⁊ in d. §. idem diuus.

ADDITIO.

a Alexã. ¶ Per inſtr̃m. Vtrum delictum poſſit pbari p inſtr̃m.
adde no. per Inno. in c. ſtatuimus. de off. deleg. ⁊ Bal. in l. ↄ ne
gantem. C. ad l. Aqui. ⁊ in l. ij. ſ. de fer. Et vtrum per priuatam
ſcript. probetur delictum, vide Bar. in l. non intelligitur. §. ta
cite. j. de iur. fiſ. ⁊ d̄t Io. Andr. poſt Hoſt. in c. cum ad ſedem. de
reſti. ſpol. quod violentia p̃t probari per inſtr̃m. Sed Io. And.
in merc. in reg. ſemel malus. de reg. iur. in vj. diſputando tꝫ, ꝙ
non p̃t probari, niſi inſtr̃m confectum fuerit de voluntate par-
tium. adde gio. in c. cum in eccleſijs. de maio. ⁊ obe. Et de hoc p
Bal. poſt Cy. in l. fi. C. de prob. ⁊ hoc durum. adde ⁊ vide c. his
que. de maio. ⁊ obe. ⁊ c. conſtitutionem. de verb. ſig. in vj. p Sa-
ly. in l. ſinguli. C. de accu. Dicit tñ Bal. ꝙ iſtud fallit, niſi eſſet no
torius officialis, quo caſu crederetur ſibi de delicto, ſm̄ eum in
in rub. C. de fi. inſtr. in ver. ſed adhuc dubitatur. ſed cõtumacia
bene probatur per inſtr̃m, ſm̄ Bald. in l. j. C. quor. app. de quo
vide per Io. And. in rub. de inſtr. edi.

1 ☞ Iudex inquirens ſi eſt euidenti calumnia, incidit in Turpi-
lianum.
2 Inſtigatione, cuius iudex inquirit, tenetur pena Turpiliani.
3 Qui hodie ex forma ſtatutorum accuſant, incidunt in Turpi-
lianum.

1 **§. Anadeos** Circa iſtam legem quero de dua. queſt.
Primo, † an ↄ iudicem inquirenteꝫ de
maleficio habeat locum ſenatuſconſ. Turpilianum: Et text. hic
v̄r ꝙ ſic, ibi, ex ordinem cognoſcunt. Sed gl. volens hoc euade
re. exponit, cognoſcunt. i. cognoſci poſtulant, ⁊ ſic non loquit̃ de
iudice. Quid dicemus: V̄r iudex inquirens neceſſitate officij, a
calumnia preſumpta excuſatur, v. pꝫ ex omnibus regulis, quas
dedi in l. ij. §. ſi publico. ſ. de adul. ergo excuſatur a pena Turpi
2 liani, niſi ſit in euidenti calumnia, vt. j. prox. ¶ † Secundo que-
a ro[a], an ille, cuius inſtigatione iudex inquirit, teneat̃ pena Tur-
piliani: Et hic eſt tex. ꝙ ſic, ibi, ex ordinem cognoſcunt, id eſt. co
gnoſci poſtulant. Et ſic iſti tales condemnabuntur in expenſis
ſicut principales excuſatores, arg. ad hoc. ſ. prox. ⁊ ſ. eo. l. j. §.
incidit. ¶ † Item no. ex hac l. arg. ↄ illos, qui hodie ex forma ſta
tutorum accuſant, vt incidant in crimen Turpiliani.

ADDITIO.

a Alex. ¶ Secundo quero. An ille ad cuius inſtigationem iudex
inquirit teneatur pena Turpiliani, ⁊ vide gl. in l. ob hec verba.
ſ. de infa.

§. Eos

§. Eos. Opp. C. de adulte. l. abolitionem. ⁊ de l. qui cum
maior. §. ſed minor. ſ. de bon. liber. Sol. Spāle
eſt, vt prędixi, ſ. maritus, ⁊ patronus excuſantur a calumnia, niſi
ſint in euidenti calumnia, vt vidiſtis. ſ. de adult. l. ſi vxor. §. fin.
ita hic, ſi ſunt euidenti calumnia, qñ deſiſtunt, quia euidenter con-
ſtat, qđ pñt probare maleficium, ⁊ deſiſtunt, vel deſiſtunt per pe
a cuniam. ⁊ ſic per calumniam, ⁊ tunc incidunt [a] in Turpilianū,
vt legib. contrariis: alias ſecus, vt hic: verūtamē alij, vt Azo. legunt
hanc legem alio mō, vt ponitur in fi. gl. que lect. eſt vera in ſe, tñ
non congruit litere, quia tex. non querit, vtrū poſſit accuſare, vel
non, ſed vtrum incidat in Turpilianum, vel non.

ADDITIO.

a Alex. ¶ Et tunc incidūt. Hec ſol. nō ſapit, cum dicta diſtinctio
loquat in oblōne: ſed imo vr̄ potius dōm p hūc §. qđ qui non pōt
accuſare, deſiſtendo nō incidat in Turpilianū. fateor hoc, ſed in
quantum dt qđ maritus nō pōt accuſare, id verū puto ſi cōſide
rat, vt maritus, alias nō. arg. l. adigere. §. quāuis. ſ. de iure pa.
Vñ ad ꝓpoſitū, qñ maritus accuſat vxorē de adulterio, aut ac-
cuſat iure mariti, ⁊ tunc, quia conſideratur vt maritus, puto verum,
qđ ſicut non pōt accuſare, ſic deſiſtēdo nō incidit in Turpilianū.
⁊ ſic loquitur l. is cuius. §. fi. ſ. de adul. ⁊ ꝓbat hoc, quia ſic diceremꝰ,
qđ non teneatur de calumnia, vt dt gl. mag. in prin. l. iure mariti.
C. de adul. cum priuilegium dicatur contra ius cōe, l. j. ad municip. Itē
hoc vr̄ ꝓbari in d. l. iure mari. ibi dum dt, cū pręterierint dies
iſti, ⁊c. vbi includit clare qđ ſolū intra ſexaginta dies accuſat, re
leuatur calūnia: ſecus ſi poſt, aut accuſat iure extranei poſt lx. dies,
⁊ tenetur de calumnia cum extraneus teneatur. Nec ob. iſte §. quia cū ac
cuſat iure extranei non conſideratur, vt maritus, ſed vt extraneus
agit, ⁊c. arg. ſ. de proc. l. qui duos.

1 ☞ Accuſator poſt mortē rei bebet proſequi crimen propter
bona.

1 §. Si propter mortem. No. ex hoc ter. † qđ accuſator
ēt poſt mortem rei dꝫ proſequi crimen ꝓp bona. qđ eſt in caſibꝰ,
quib. non tollitur crimen morte, quos caſus habuiſtis ſ. de accu.
l. ex iudicior. Vltimo vide gl. ſup verbo, nō ideo, ibi, ſed arg. contra ſ.
de rei vendic. in l. ſinaūt. §. homo. Sol. dic vt ibi. Item ibi, in l.
fi. §. j. Solue, vt no. p Dyn. in l. ⁊ in totū. ſ. de impen. in reb. dot.
fa. ⁊ per Cy. in l. ad comparandas. C. mandati.

a §. Qui poſt. [a] Hic vr̄ tex. qđ ante litis cōteſtationē
quis non poſſit deſiſtere, niſi ſit impedi-
tus. Sed Hugo ſubaudit, maxime. Alij non ſubaudiūt. Dic vt
dixi ſ. eo. l. queſitum.

ADDITIO.

a Alex. ¶ Qui poſt. Adde vt p Spe. in tit. de accu. in iij. parte. §.
quinto loco. verſ. ſed contra ⁊ ibi Io. And.

§. Quanquam. Hic eſt bonus ⁊ no. caſus. Hic §.
cōſueuit cōiter allegari pro caſu i
a qōne pulcherrima. Statutū hic eſt, [a] qđ cōmittēs homicidiū cō
dēnetur in mille, ⁊ ſtet ad cōfinia p xx. annos a die facte cōdēnatio
nis. Cōtigit, qđ vnus facit homicidiū, ⁊ pēdente primo decēnio
iterū aliud homicidiū cōmiſit, querit vtrū decēnium, ſm incipiat a
die finiti decennij primi, an a die cōdēnationis ſuper ſcđo late?
Et dñt quidā hic eſſe tex. qđ a die cōdēnationis late ſup r ſcđo
nō inſpecto decennio primo. Ita dñt quidam. Hāc qōnē vidi
ter diſputatam. Primo, quidā antiqui diſputauerūt, ⁊ poſtea
diſputauit eā Ia. Bu. ⁊ Rayner. de Forl. in diuerſis terminis,
ſed punctus erat idem. Vos debetis ſcire, qđ ſpecies non reci-
piūt duplicationē, l. Luciꝰ. §. impuberē. ſ. de leg. ij. ⁊ l. plane. §.
b j. ſ. de leg. j. Mō ad ꝓpoſitū [b] iſtud decēnium, quo quis dꝫ ſtare
ad confinia, pōt poni quandoqꝫ vt ſpecies. V. G. ſtet ad confinia per
decē annos a die cōdēnationis facte, ⁊ tūc ponitur tp̄s, vt ſpecies.
Loquitur eñ ita de illo decennio, qđ non de alio. Ita ꝓcedit dicta
determinatio, qđ a die condemnationis ſcđo facte, currat decē-
nium ſm. Non ob. qđ decennium primum non ſit finitum: eſſet
c eñ aliud decennium, l. ſi vſuſructus [c] mihi biēnium. ſ. d vſufr.
leg. Sed ſi tp̄s apponitur ſimpliciter, ⁊ indeterminate, vt puta,
ſtet ad confinia per decennium, nec dt de quo decennio, tunc vr̄,
quod debeat incipere nouum decennium a die finiti decēnij pri
mi, ⁊ tempus quo fuit ad confinia ꝓp aliud, non imputetur illi
tpi, arg. pro hoc l. ſeruus qui teſtō. §. j. ſ. de ſtatulibe. Iſta vide-
tur mihi veritas.

ADDITIONES.

a Alex. ¶ Statutum hic eſt. Queſtio pulcherrima eſt iſta, ⁊ vide
quod no. Inn. de elec. c. cum in cunctis. ⁊ tex. not. in l. aut dāna.
§. ſi quis. j. de penis. ⁊ Inſt. de iniu. §. ſed hodie. ⁊ vide in ſimil. q.
no. per glo. in cle. de magi. ⁊ ēt vide Io. And. in prę alleg. c. cum
in cūctis. §. clerici ſane. ⁊ in addi. Spe. in ti. de penis. in fi. prin.
Et qđ de dilatione data alicui p legem, an confundatur cum dila
tione conuentionali, vel incipiat a die primi termini conuentio
nalis, vide Bal. in l. fi. C. de repud. heredi. Item facit text. in l.
capite quinto. ſ. de adul. ⁊ quod in ſimili not. Bar. in l. fi. §. quo
ties. de publican.
b Alex. ¶ Ad propoſitum. Adde no. in ſimili per Bart. in l. ſi ita
ſtipulatus eſſem abs te. ſ. de ver. obli. vbi allegat iſta iura.
c Alex. ¶ Si vſuſfructus. Vide ibi Bar.

LEX XVI.

1 ☞ Statutum, quod banniti ꝓ maleficijs, ſoluta certa quantita-
te rebanniātur, habet locum in carceratis.
2 Statutum, quod banniti habeant ſecuritatem durante guerra,
non extenditur ad carceratos.
3 Statutum, quod ſoluenti condemnationem intra decē dies re
laxetur quarta pars, extenditur ad carceratos.

a 1 b Domitianus. [a] Habui ſemel de facto hāc
qōnē: † factū fuit ſtatutū, [b]
in ciuitate Piſana, qđ exbanniti liberentur a banno
ſoluendo certam quātitatem taxatam ſm qualitatē
maleficij, ꝓ quo erant banniti. Mō quidam ex bānitus erat po
ſitus in carcerib. qro vtrum ex vigore illius ſtatuti debeat rela
xari? Ego dicebam, vr̄ ꝙ non, per caſum huius legis. Ad idem
vr̄ tex. in l. ij. ſ. de cuſto. reo. Puto, ꝙ veritas ſit in contrariū. Pro
c cuius euidentia debetis ſcire, [c] quod iſta gnālis abolitio nō di-
mittit crimen: quia ex eo crimine pōt repeti ab eodē. l. ſi quis re
petere. ⁊ l. aut priuatim. §. fi. ſ. e. ⁊ ideo carcerati non relaxantur,
ne iudicium finiatur: quia ſi relaxarentur, forte fugerent, ⁊ ſic iudi
cium eſſet fruſtratorium, quia poſtea non poſſent repeti. Hec eſt
rō hic. Sed pone in ſpeciali abolitione, poſtquam repeti non pt
quis, verum eſt, qđ non pōt repeti ab eodem, vt ibi. ſed a alio ſic,
l. hi tñ. §. fi. ſ. de accuſ. ⁊ l. mulier. in fin. ſ. eo. ⁊ l. j. C. de aboli. Et
certe illa abolitio ſpecialis porrigeretur ad carceratos, l. fi. circa
prin. C. de aboli. ita dico in propoſito, cum per ſtatutum exban
nitus ſoluendo certam quantitatem, dimittatur de banno, ⁊ ei
dimittitur crimen, ita qđ amodo ipſe repeti non poteſt, merito
talis reformatio porrigitur ad talem exbannitum carceratū. Sed
ſi eſſet facta reformatio, per quam quis totaliter de banno non
eximitur, ita quod delictum nō remittatur, ſed differatur. V. G.
2 † tp̄e guerre eſt factum ſtatutum, quod exbanniti habeant ſecu
ritatem durante guerra, tunc talis reformatio non extenditur
ad carceratos, per hanc legem. ¶ Vltimo dt Dy. quod lex iſta
3 eſt in argu. † quod ſi cauetur ſtatuto, quod ſoluens intra decem
dies habeat beneficium quarte partis, qđ iſtud ad carceratū nō
porrigitur. Sed veritas eſt in contrarium, vt dixi ſ. quia beneficia, per
que pena tollitur, ad carceratos pertinent: ſecus in beneficijs,
per que pena differtur, vt ſ. dixi.

ADDITIONES.

a And. Barb. ¶ Domitianus. Adde Io. And. in tit. de obe. ⁊ vi
de Bal. in rub. de tranſac. vbi pulchre loquitur ſuper iſta lege
vide omnino.
b Alex. ¶ Statutum. Limita tñ iſta, niſi eſſent exbanbiti, vel car-
cerati ob crimen falſi, vt no. dixit Bar. in l. Lucius. j. eo. ⁊ d hac
eadem q. de qua hic per Bart. vide per eum in repe. l. ſi is qui
pro emptore. ſ. de vſuc. ⁊ in l. omnes populi. in v. q. ſ. de iuſti. ⁊
iur. ⁊ l. cum lex. ſ. de legi. ⁊ in l. ij. ſ. de cuſto. reo. ⁊ vide per Io.
An. in Spe. de obli. ⁊ ſo. §. j, ver. diſputauit Fran. ⁊c. ⁊ hic adde
Ang. in l. libellor. §. fi. ſ. de accuſa.
c Alex. ¶ Debetis ſcire. An iudex inquirens, ⁊ deſiſtēs incidat
in Turpilianum, ⁊ idem a iudice falſo inquirente, adde Bar. in
d. §. ſi publico.

LEX XVII.

1 ☞ Statutum de carceratis relaxandis, vel rebanniendis, non
comprehendit carceratos, vel bannitos de crimine falſi.

Lucius. Ad crimina, in quib. ex vtraqꝫ parte
incūbit onꝰ ꝓbādi, abolitio nō porri
gitur. h. d. Op. de l. ſi interueniēte. ſ. eo. vbi quis nō co
gitur repetere accuſationē poſt abolitionē. Sol. Ibi lo
quit in criminib. ad q̄ abolitio ſe extendit: hic ſecus. Sed contra hoc
vr̄, quia in crimine falſi lꝫ deſiſtere, ēt ſine abolitione, l. Athaletus.
ſ. de fal. Reſp. duas ſo. poſſumus dare, qđ ibi eſt ſpāle. ſ. qñ lo-
quitur de crimine falſi, ſ. teſtimonij, vt ibi. Vel aliter, ibi loquitur
in eo, qui non accuſauit, ſed quedā verba dixit, ſ. ꝓbaturum ſe, ⁊
iſta forte eſt melior. Nam regulariter vr̄, quod in crimine falſi
non admittitur deſiſtentia, quod apparet, quia in quibuſdā pſonis
eſt ſpeciale, vt poſſint deſiſtere, vt ſ. eod. l. queſitū. ⁊ l. mulier. ⁊

l.j.§.accuſationem,verſ.at qui.ſ.eod.ꝛ iſtud putarem verius.
Uel aliter dicere poſſumus ſuſtinēdo hāc opinionē, quā ſ.dixi
modo,qđ omnes leges que dīt,qđ in crimine falſi lꝫ deſiſtere,
ſunt vere quantum ad hoc,vt non perdam commodū ex illo te
ſtamento,vel ſcriptura,quam dixi falſaꝫ,l.Athaletus.ſ.de fal
ſis.ꝛ l.Papinianus.§.meminiſſe.ſ.de inoffi. teſt.ꝛ l.alia.C.de
his quib.vt indig.Sꝫ quantum ad Turpilianum non lꝫ deſiſte
a re ſine abolitione[a] conceſſa ex certa ſciētia,vt ĩ.dicā.¶ Itē op.
C.de fal.l.ſi docueris.Dicit gl.ibi ex certa ſciētia fuit conce a
gñalis abolitio,vel ſpālis,vt porrigat ad crimen falſi,alias ſe-
cus.¶ Quero,quid de abolitione ſpāli?Reſp.idem q2 non pōt
in iſtis criminib.concedi,l.fallaciter.§.fi.C.de abolitio.Sēm
1 hoc habes arg.imo eſt caſus quaſi,quod † ſtatutuꝫ quod fit de
b carceratis relaxandis, non porrigitur[b] ad carceratos ob cri-
men falſi,niſi hoc ſpecialiter ſit dictum,vel ſenſerint de hoc ſta
tuentes,vt ſ.dixi.Idem ſi ſit ſtatutum de aliquib.rebanniēdis
vt non porrigatur ad exbannitos de crimine falſi.

ADDITIONES.

a Alex.¶ Sine abolitione.An in crimine falſi cōcedi poſſit abo-
litio,adde Bal.in l.fi.in fi.C.de abolitio.
b Alex.¶ Non porrigit.Statutū,qđ carcerati relaxent,nō inclu
dit carceratos de crimine falſi.Adde,qđ no.dixit Gul.de Cu.
in l.ſed ſi ex parte.§.quanquā.ſ.qđ cum eo.per illuꝫ tex.no.qđ
ſi alicui eſt conceſſum priuilegium,qđ non teneatur rñdere cre
ditorib.ſuis vſqꝫ ad decem annos,qđ non extenditur ad debito
res ex cā delicti.Et pro hoc.ſ.de re iudi.l.ſi reum.ꝛ quod not.
gl.in auth.de manda.prin.§.qđ ſi delinquentes.in verſ.vti no-
centes.per illum text.Et adde qđ vr̄ trahi ad carceratos quo-
ſcunqꝫ,etiam ob enorme ſcelus,ſm Bal.in l.iij.C.de epiſ.audi.
vbi vide Bar.ꝛ ad Bar.hic,adde Ang. in l.libellorum.§.fi.ſ.
de accu.vbi etiam quod non porrigit ad dilecta liquida, per l.
fi.C.de aboli.ꝛ ibi Bal.ꝛ doc.ꝛ Bar.hic loquitur,Pet.de An-
ch.in c.canonum ſtatuta.in ver.ſed aliter querit Bar.de cōſti.
Et adde,qđ dixi in l.de pupillo.§.ſi in plurib.ſ.de ope. no.nū.
Adde,an indulgentia facta bannitis trahatur ad carceratos ,
qđ conſuluit Bal.in ciuitate Brixie,conſi.cclv.iij.lib.

LEX XVIII.

Imperatores,ꝛc. Uides hic in pn. qđ abolitio ſpā-
lis nō pōt peti,niſi cā cognita,ꝛ aduerſario cōſentien
tiēte,quod dic vt in l.fallaciter.C.de abo. In vltimo
ver.habes,quod impetrata ſpāli abolitione,tunc conceditur re
petitio.Contra ſ.eo.l.mulier.in fi.ꝛ l.j.C.de abolitionib. Rñ.
hic loquitur,qñ abolitio ſpecialis fuit cōceſſa abſqꝫ cognitione,
ꝛ ita intelligit hec gl.ibi vero fuit cōceſſa abolitio ſpecialis cau
ſa cognita.

De requirendis reis. Titu.xvij.

¶ Continua rubricam ſic, Dictum eſt ſ.de varijs , ꝛ diuerſis
delictis. Item dictum eſt ſ.qualiter procedat ꝫ accuſatorem
non proſequentem,vel proſequentem,ſed calumnioſe. Sequit
videre,qualiter procedatur ꝫ reum.Sed q2 reus qñqꝫ eſt contu
max,ideo premittit qualiter procedat ad reum contumaceꝫ,vt
in hoc tit.Qñqꝫ vero,q2 reus eſt preſens,ponit qualiter proce
datur ꝫ reum ad criminis examinationem,vt ĩ.tit.de queſtioni
a bus.[a] Poſt maleficium vero inuentum ponit qualiter proceda
tur contra reum ad pene impoſitionem,vt ĩ.tit.de penis.

ADDITIO.

a ¶ De qōnibus.Bald.in l.pe.in x.q.de execu.rei iudi.vr̄ tenere
opi.Cy.ꝛ Bal.in l.fi.de iuriſ.om.iudi.in v.q.ꝛ Io.Cal.in repe.
ca.illud.in viij.q.de rap.ꝛc.

LEX I.

1 ☞ Dictio,ſin autem,pro,certe,ponitur.
2 Abſens crimine capitali damnatur tribus caſibus.
3 Practica procedendi ad annotationem bonorum.
1 Diui Seueri. † Sin autem, ponitur pro certe,non autē ad
uerſatiue.¶ Dr̄ hic,quod abſens non damnat.
Contra ĩ.de pen.l.abſentem.Sol.ibi in penis a
relegatione infra:hic in alijs penis a relegatio
ne ſ.vt dixi in §.ad crimen.l.pe.ſ.de pub. iudi.
2 Sed opp.C.de penis.l.ne diu.Sol.regulariter † abſens crimi
ne capitali non damnat,fallit vt ibi.Item eſt alius caſus in l.le
ge.§.ideꝫ diuus.ſ.de fica.Tertius caſus eſt in crimine leſe ma
ieſtatis,vt in conſtitutione extrauagāti Imperatoris Henrici.
3 ¶ Quero,† quis[a] erit modus procedendi ad annotationeꝫ bo
a norum? Reſpon.Principaliter citatur ſm formam l.inter.ſ.
de pub.iudi.ꝛ ipſo exiſtente in contumacia,tūc bona diſtribuū
tur ꝛ annotantur in fiſcum vt hic:ſed poſt annotationeꝫ ſibi hoc
notificabit,vt ĩ.prox.§.ꝛ ſi venerit intra annum , bona recupe-
rat,poſt annum vero perdit bona:non tñ pro confeſſo hr̄ de deli
cto, ſed ipſo veniente ſemper dꝫ delictum examinari, l.diuus.
verſ.ſic ꝛ diuus.ſ.de cuſto.reo.Hec ſunt vera de iure cōi, ſꝫ ex
b forma ſtatutorum[b] ciuitatum Italie,contumax,ꝛ exbannitus,
hr̄ pro confeſſo,ꝛ poſtea de crimine non auditur,vt ſ.dixi in d.
l.diuus.verſ.ſic ꝛ diuus.

ADDITIONES.

a Alex.¶ Quero,quis.Et facit ad intellectū auth.bona dānato-
rum.C.de bo.dam.Unuꝫ no.qđ bona mobilia cenſent eſſe eiuſ-
dem territorij,vbi reperiūtur: q2 populo,ſeu fiſco illius loci cō
fiſcant.tex.ſm Bal.ſin.in c.j.§ ſi vero.de pa.ten.Et de iſta for-
ma annotationis bonoꝝ,vide Spe.in tit.de accuſ.§.qualiter.ꝛ
gl.in l.ij.C.ſi pen.app.mors interue. ꝛ an hodie iſta annotatio
valeat,vide Bal.in d.c.j.§.ſi quis.de pa.tenen.in gl. Adde qđ
in bonis banniti licitum eſt cuique damnū dare,vt eſt gl.not.in
vſi.feu.in c.j.in tit.hic finit lex.in verbo,ſolutionem, circa med.
ꝛ no. Bar.in l.vt vim.ſ.de iuſt.ꝛ iu. Sed Bal.dt in d.c.j.qđ il-
la gl.non eſt vera in banno imperiali,quod eſt diſſidatio quedā
in auth.caſſa.C.de ſac.ſan.eccle.ꝛ dt,ꝙ nec lege,nec eqtate hoc
cauet:imo ſi iudex hoc vellet in ſnia dicere,non poſſet. Hoc no.
q2 vt dt alibi tex.bona non delinquunt,vt in auth.vt nul.iud.§.
j.ꝛ q2 ēt bannito ius redditur de bonis ſuis,vt in l.Papinian9
exuli.de mino. Sed fallit in feudo,vt in d.c.j.ꝛ ibi ſubdit,an va
leat ſtatutum,qđ banniti poſſint diffinitiue dānari. de quo dōm
eſt,vt per Jo.An.in c.veritatis.in fi.ſ.de do.ꝛ contu.in nouel.
ꝛ ēt querit gl.in d.c.j.vtrum Poteſtates terrarum poſſint ali-
quem bannire?ꝛ dt quod ſic, ꝛ qđ operat idem ꝙ bānum regis,
lꝫ Rex ſit maior quolibet Poteſtate.lꝫ glo. Inſti.qui.mo.ius
pa.pot.ſol.§.relegati.dt,ꝙ bannum operat ſm qualitatē deli-
cti,q̄ gl.dꝫ intelligi,qñ per ſtatutum,vel cōſuetudinē loci, dānū
ſuccedit loco diffinitiue,per interlocutoriā i ſua nā ſtātē,nūquā
inducit maxima capitis diminutio,l.quid ergo.§.quid tñ.ſ.de
infami.ꝛ Bal.in d.c.j.ꝛ ibi vide per eum,qđ bannum nō afficit
res poſitas ex territorium.Et ad id qđ dixi ſ.an poteſtas poſſit
bannire,adde q̄ dixi poſt Bar.in l.imperium.de iuriſ.om.iud.
ꝛ ad predicta vide omnino Bal.in l.j.C.de her.inſtit.
b Alex.¶ Statutoꝝ.Sꝫ pone,qđ ꝓ homicidio per ſtatuta impo
nitur pena mille librāꝝ.Titius cōmiſit homicidium,ꝛ q2 fuit cō
tumax,fuerunt annotata eius bona : comparet iſte poſt annuꝫ.
de quo hic dr̄,ꝛ vult ſoluere mille libras,ꝛ recuperare bona,an
poſſit?Dixit Andr.de Piſis qđ ſic.alle.ff.de pecu.l.eo tpe.ꝛ l.
j.§.fi.ff.de his qui mor.ſibi conſciuer.q2 ſi veniſſet,nō potuiſſet
in plus damnari vñ nec latitare cenſet in eo , in quo nō poterat
conueniri,ſm eum,qđ eſt no.ſm. Bald. in c.j.§.iniuria.de pace
iu.fir.Sed vtrum ex eo qđ quis eſt exbannitus,intelligātur bo
na publicata,vide Bar.ꝛ doc.in l.eius qui.ſ.de teſta.ꝛ qđ ipſe
no.in l.ſi is qui.C.qui teſt.face.poſſ.ꝛ not.in l.ij.ĩ.de bo.damna.
Et de iſtis bannitis vide qđ hr̄ in l.diuus.de cuſto.reo.ꝛ Ang.
hic,ꝛ in ſua diſpu.inci.duo ad inuicem litigātes.Bal.in l.j.C.
de hered.inſtit.dixi in l.j.ſ.de bo.dam.aliqua que hic hñr.Itē
q̄rit Ang.in d.auth.vt nulli iud.§.fi.ad fi.ſtante ſtatuto,qđ bā
nitus contumax hēat ꝓ cōfeſſo,deinde cōdemnet , an poſſit poſt
ſniam fieri executio in eius bonis,ſi bānitus vult eſſe in bāno, ꝛ
nō ſoluere:ꝛ dicit quod nō.vide ibi,ꝛ bñ vr̄ dicere.Et adde, qđ
lꝫ bona cōfiſcent,nō tñ occupant,nec de facto incorporant ante
ſniam,vt in Clem.j.de heret.vbi per Pau.de Leaꝫ.in gl.alias
facit,qđ no.Ang.in l.ſi vacantia.C.de bo.vacā.lib.x.Ad queſti.
Ang.ſ.dictam,an bannitus poſſit cogi ad ſatiſfaciēdū in pecu-
nia,ſi vult eſſe in bāno,vide Bal.latius in auth. bona damnato
rum.C.de bo.dam.

1 ☞ Facta annotatione bonorum,debet reo notificari.
Terminus banni currit a die notificationis,non dati banni.
2 Modus citandi exiſtentem extra territorium eſt,quod ſcribā
tur litere iudici,in cuius territorio eſt citandus.
3 Iudex an poſſit citare aliquem ſibi ſubditum exiſtentem extra
territorium per nuncium,vel per literas.
4 Imperium dependet ab eccleſia.

§. Preſides. Hic verſ. ponit quod poſtquā facta eſt
annotatio, debeat abſenti notificari.
Tex.ibi,annotatos.loquit de notificatione,que fit poſt annota-
tionē iā factā.Et no.qđ dt,ſed ꝛ literas,ꝛc.q2 eſt pulcherrimus
1 modus.¶ † Not.hic,qđ poſt[b] annotationem dꝫ annotatio reo
a notificari. ꝛ ſic argum. quod terminus banni a die notificatio-
b nis , non a die banni dati, ſicut hic annus currit a die notifi-
cationis,